

Naš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt 2.

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO IV./STEVILKA 25

SREDA, DNE 20. JUNIJA 1962

CENA 2.— ŠILINGA

Žrtve bogatijo življenje

Dr. Reginald Vospernik na dnevu katoliške mladine v Šmarjeti v Rožu

Dragi mladi prijatelji! Ko sem prišel danes med vas, sem se spomnil tistih besed, ki jih je ob slabi priliki pred kakimi desetimi leti v nabitni polni dvorani celovškega gosposkarskega razstavišča govoril duhovnik zbrani mladini: »Ti mladina, nisi taka, kakor to običajno trdijo; vidim te pred seboj in vem, da si drugačna.« Pravi, da ti ni več za ideale in življenje še za to, kar ti koristi. Skušajmo ob tej priliki skupno pregledati naše vrste, našo notranjost in skušajmo ugotoviti: kakšni smo.

Tak mladinski dan družni somišljenike iz vseh predelov naše Koroške. Potrebujemo takšnih skupnih prirediteljev, da utrdimo skupno vez, ki se je v vsakdanjem življenju zlahka izgubila. Vsak izmed vas je obiskoval ali še obiskuje šolo in dobro ve, v kakšno trdno skupnost skuje razred izlet, smučarski tečaj, obisk gledališča ali skupen sprejem svetega obhajila. Človek je družabno bitje in potrebuje takšna doživetja, da laže vztraja pri svojih načelih, da dobi novih smernic, da se zaveda svojega poslanstva.

Poglejmo malo v ta današnji svet atomskih bomb in vesoljskih poletov. Vse povsod opazimo nejasnost načel, brezupnost, strah, nezaupanje. Hiša, ki si jo je gradila Evropa skozi stoletja, se je porušila v viharjih devetnajstega stoletja in v vojnah dvajsetega stoletja. Človek je izgubil ali pa zavrgel sigurnost božjega varstva, postal samostojen, svet gradi iz lastnih moči: in to ne samo na vzhodu, ampak tudi na zahodu. Znani literarni kritik je označil tega človeka, katerega spačena slika se nam poglavitno smeji v vsakega modernega romana, kot »človeka brez doma«, »der unbehaupte Mensch«. Brez strehe stoji, viharjem časa izpostavljen, ker je sam zavrgel streho. V teh viharjih se človek utaplja in išče kraj, kjer bi stal. Naravnost pretresljivo je, če beremo, kako išče zavetja tam, kjer ga ni. Na nekem cerkvenem zidu v Nemčiji so mimoidoči nekega jutra brali besede: Elvis Presley — moj bog! Mladina si išče novih bogov v kinodvoranah, na jazzkoncertih, iz vrst tovarišev, ker pač človek čuti v sebi potrebo po pomoči in opori. Vzrok temu, da si ta človek brez hiše ne išče pomoči tam, kjer bi moral: namreč v novem grajenju nad ruševinami podrtega doma, je, da nima poguma do poleta kvišku. Pomehkužen je in razkrojen. Vse povsod pa danes opažamo, da se posreči vzpon kvišku le tistemu, ki ve, kaj hoče. Če bi bili Gagarin, Titov, Glenn in Carpenter strahopetci, nikdar ne bi poleteli okoli zemlje. Misleci in vorniki ljudstev ne bi dosegli svojih visokih ciljev, če ne bi zastavili vse svoje osebnosti za te cilje. Masa današnjih ljudi pa živi brez načel, ker nima moči, da bi jih v življenju priznala. In vendar — to nam dnevno dokazujejo dogajanja — svet potrebuje jasne zglede in načelno ravnanje. Tudi trta se ovije okoli kola in s tem šele postane življenja zmožna. Brez opore bi hiral in ne rodila sadov.

Biti pomoč v noči nejasnega tavanja in opora v svetu strahotnega tehničnega napredka, ki nas grozi požreti, to je tvoje poslanstvo, katoliška mladina. Za to poslanstvo pa je potrebna žrtve. Nam katoličanom drugače misleči vedno predbacivajo, da smo ozki v svojih nazorih, da gremo mimo tega sveta in stromimo za tem, kar se ne da dokazati. Katoliško mišljenje pa je nasprotno: vsestranski vpogled in vsestransko razumevanje sveta. Tako gledano

je katoliško vse, kar se dan za dnem dogaja na zemlji. Tudi polet v vesolje služi konec koncev gradnji nebeskega kraljestva na zemlji, četudi trdi pilot, da tako visoko nad oblaki ni videl ne angelov ne Boga. Vsa ta dogajanja zahtevajo mnogo požrtvovalnosti. V starih grških knjigah spoznamo junake, ki so se hrabro borili proti sovražniku, ki so leta blodili po morjih in končno zmagovali; ti junaki niso izumrli: tudi v vojnah naših stoletij umirajo na bojiščih junaki. Poleg tega pa se danes pojavlja tip junaka, ki to ime v večji meri zasluži. Idealni fantje in dekleta gledajo prostovoljno v misijone, da pomagajo kot laiki duhovnikom pri težkem delu v afriških in drugih deželah. Gotovo ste že slišali o Albertu Schweitzerju. Je to mož, ki je pustil lepo

kariero v Evropi in šel v Afriko ter tam ustanovil v Lambarene bolnišnico v pragozdu, da bi pomagal ubogim črnecem, ki so brez pomoči. Vam pa se nudijo druge možnosti: tudi pri nas lahko pomagamo, delamo v kroških, mladinskih urah, pri cerkvenem petju. Ta dejavnost nas bo bogatila, ker bo prihajala iz notranje ljubezni.

Ta bolni svet, s človekom brez strehe nad seboj, izpostavljen strahu in grozoti lastnega napredka, potrebuje za svojo rešitev mladino, ki bo imela pogum, se v svojem življenju priznavati za katoličane. Seveda tako priznanje tudi zahteva žrtve. Če pa bomo kdaj popolnoma razumeli, da žrtve bogatijo in ne siromašijo življenje,

potem nam bo postala ta miselnost sama ob sebi razumljiva.

Ko sem hodil še v srednjo šolo, smo nekega dne dobili kot naslov za šolsko nalogo sledeči aforizem: »Bolečina je velika učiteljica človeštva, pod njenim dihom se razcvetajo duše.« Bila je dveurna naloga in imel sem časa dosti, da razmišljam. V grozotnih slikah so se mi pred očile podobe moderne umetnosti, ki so razumljive le za tistega, ki z njimi živi. Videl sem neskočno bol človeka, ki je preстал dve svetovni katastrofi v dveh vojnah, in obenem spoznal, da je del teh od bolečin potrtilih klonilo, saj ni Boga, ker sicer ne bi dopuščal, kar se dogaja, če bi bil. Drugi pa so v teh preizkušnjah šele zrasli do pravega človeka in prave notranje smeri. In kaj je žrtve, zahtevana od tebe in mene, drugega kakor bolečina, v trenutku nesmiselna in absurda, na dolgo roko gledano pa le pravilna in odrčilna. Mladina, bodi ponosna, da si katoliška in se smeš žrtvovati.

Katoliški bodimo v mišljenju. Božji nauk nikdar ne zastari. Je to vedno nova beseda, ki doni v naš ranjeni čas. Zastareli smo le mi, če teh besed ne poslušamo in seveda tudi ne poznamo. Koliko nespametnega pride danes do naših ušes! Ne smemo preslišati klica katoliške govornice in tiskane besede.

Katoliški pa bodimo tudi v govorjenju. Tvoji prijatelji, tvoje prijateljice, tvoji znanci, tvoji tovariši v tovarnah zahtevajo in pričakujejo od tebe, katoliškega fanta, katoliškega dekleta, jasno katoliško besedo. Saj imamo danes inflacijo besede. Brezpomembna je postala v strahovitem viharju tiska, filma, radia, televizije in političnih parol. Da bi našli tudi v tej nesmernosti načel pravo smer in besedo, spada k naši veliki nalogi.

Končno pa bodimo katoliški v dejanju vsakodnevnega življenja. Tu je predvsem poklic, ki zahteva celega človeka. Kolikokrat se nam zdi, da je breme, ki nam je naloženo, pretežko; pokažimo tudi tu versko požrtvovalnost.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Ameriški zunanji minister potuje

Neprestana posvetovanja med strokovnjaki za vzhodne zadeve in srečanja raznih predstavnikov političnega življenja zapadnega bloka so značilnosti trenutnega nje-govega stanja. Najvidnejši med temi srečanjmi oz. obiski je prav gotovo obisk ameriškega zunanjega ministra Ruska, ki se je po daljših pripravah podal te dni po Evropi. Pričakovati je, da minister Rusk na svojih potovanjih ne bo nikjer naletel na težja vprašanja, kajti položaj se je v zadnjem času močno normaliziral. V Bonnu so nedavno krizo z Združenimi državami Sev. Amerike brez težjih posledic sanirali. Nekoliko manj so optimistična predvidevanja glede Ruskovega bivanja v Parizu. Odnosi med Francijo in ZDA so že nekaj časa bolj hladni, kajti De Gaulle ima svoj koncept za rešitev evropskega vprašanja in se tudi v zadevi atomske oborožitve prav malo ozira na svoje zaveznike. Zato bo verjetno Rusk v Parizu skušal urediti vsa

viseča vprašanja in tako poglobiti atlantsko zavezništvo. Da bi ta Ruskov obisk v Parizu imel več uspeha, je že v Washingtonu imel več pogovorov s francoskim veleposlanikom v ZDA.

Tudi v Londonu pojde minister Rusk. To se bo zgodilo verjetno šele po dokončanem obisku v Bonnu, Parizu in Rimu, torej po obisku vseh najmočnejših predstavnikov atlantskega pakta. Tako bo že imel na razpolago vse vtise in podatke, ki bodo morda odločilne važnosti za nadaljnje sodelovanje v sklopu zapadnega zavezništva. Posebej pa se bo Rusk v Londonu trudil, da bi uspel in vplival na londonsko vlado, da bi se Anglija bolj obvezala, da bo pomagala Nemčiji in Franciji. Minister Rusk pa bo istočasno zagotovil angleškemu zavezniku, da Združene države ne bodo ostale brezbrizne v vprašanjih, ki bi jih pristop Anglije v EWG lahko povzročil nasproti državam britanske skupnosti.

Arabci se prebujajo

Po drugi svetovni vojni vstopajo z neverjetno naglico novi narodi na svetovno politično pozornico. Stoletja in tisočletja so ti narodi živeli življenje v odvisnosti evropskih gospodarjev in le tu in tam se je v zadnjih petdesetih letih izmed njih dvignil kak narod in se bolj živo zavedel svoje samobitnosti in se začel potegovati za svoje pravice.

Med te narode moremo šteti zlasti Arabce z Bližnjega vzhoda in severne Afrike. Vse to področje je že par desetletij pozorišče neprestanega vrenja, kjer še danes ni prave ustaljenosti in so politične spremembe nekaj vsakdanjega. Je to nekaj povsem svojstvenega v razvoju teh narodov in nima nič skupnega z današnjo veliko borbo med Vzhodom in Zapadom.

Značilni pojavi v teh notranjih medarabskih trenjih so dogodki v posameznih arabskih državah, ki so deloma članice »Arabskega sveta«, deloma pa so izven njega. Tako na primer:

Arabski kralj Saud je neprestano zaskrbljen nad morebitnimi zarotami svojih v Egiptu izvežbanih častnikov.

Jemenski kralj Ahmed, ki se je nedavno izmotal iz federacije z Egiptom, se boji zarote svojega brata.

Iraški Kassem bi dal vse za to, da bi vedel, kako bi mogel mirno vladati sredi med svojimi pristaši in komunisti.

Nova širijjska vlada se ne čuti varno pred nadaljnjimi Nasserjevimi prevratniškimi poskusi.

Libanon premišljuje, kdaj se bo zopet zahotelo Egiptu ali Siriji po njegovem ozemlju.

Jordan živi v stalnem strahu pred usodo svojega kralja in Nasser išče novih poti za dvig svojega prestiža.

Strokovnjaki so mnenja, da edina stvar, ki je skupna danes vsem Arabcem, je strah, strah pred nečim. In tisto nekaj je — kroglja.

Zdelo se je, da bo egiptovski diktator Nasser uresničil sanje panarabske misli, katero še vedno nosijo v svojih srcih arabski nacionalisti: da bo obnovil slavo arabskega imperija iz devetega stoletja po Kr.

Leta 1958 so se začele te sanje uresničevati. Egipt in Sirija sta se združili, priključil se jima je še Jemen. Tri leta pozneje je ta zveza razpadla.

Takrat je doživel Nasser svoj najhujši poraz. Slišati je bilo, da se je tedaj odpo-vedal sanjam o vodstvu arabskega sveta in se posvetil povsem notranjim zadevam Egipta. Toda poznavači razmer zatrujejo, da je Nasser samo prekinil svojo namero, cilj pa je ostal isti: združitev arabskega sveta od Atlantika do Indije.

- KRATKE VESTI -

Ruski car Ivan Grozni je bil tudi skladatelj. Nekemu stamnarju v Leningradu se je posrečilo izbrskati med starimi papirji v arhivu tamkajšnje knjižnice dve skladbi carja Ivana IV., kateremu so zgodovinarji dali priimek »Ivan Grozni«. Skladbi so že priredili za klavir in ju bodo v kratkem času tudi izvajali pred javnostjo. Zgleda, da se je Ivan Grozni bavil tudi s pisateljevanjem.

Williamu Shakespearu na čast so prirejali po vsej Angliji velike slovesnosti. Obhajali so namreč 400-letnico njegovega rojstva; saj je bil on ne le največji angleški dramaturg, temveč se je uvrstil med največje svetovne mojstre gledališke umetnosti. Ob tej priliki pripravljajo tudi gramofonske plošče, ki jih bodo prodajali po vsem svetu. Posneli bodo šestintrideset dram v izvedbi najboljših igralcev Shakespearovih odskih del.

Zidje bodo tudi udeleženi na vatikanskem koncilu. Kardinal Bea, ki predseduje koncilskemu odboru za združitev kristjanov, je prejšnji teden sprejel na dolg razgovor dr. Nahuma Goldmanna, predsednika svetovnega židovskega kongresa. Obisk je v zvezi z židovskim opazovalcem, ki bo poslan v Rim za časa posvetovanj cerkvenega zbora. Odposlanec dr. Ward sicer ne bo uradni opazovalec, kot zastopniki pravoslavnih in protestantov, vendar bo v stalni zvezi s posebnimi cerkvenimi osebnostmi. Vse to dokazuje, da tudi nekrščanske vere pripisujejo izredno važnost bodočemu koncilu.

Politični teden

Po svetu . . .

Politično zatišje . . .

Le malokdaj moremo zabeležiti v mednarodnem političnem vrvenju tako dolgo zatišje, kakor je to že nekaj tednov. Tam v Moskvi se mora nekaj dogajati, da zgovorni in smehljajoči Hruščev že nekaj časa miruje. Svoj čas uporablja za obiske držav, ki so v sklopu vzhodnega bloka. Po obisku v Bolgariji je ta teden odšel na obisk v Romunijo. Vse to kaže, da mora imeti Hruščev dovolj posla v domači hiši, zato pusti sosede v miru.

Ker pa Sovjeti mirujejo, tudi ZDA mirno posvečajo večjo skrb svojim težavam. Nedavni pretres vrednostnih papirjev na ameriških denarnih zavodih je kljub zagotovilom vlade precej vznemiril gospodarske kroge, kar je gotovo slabo znamenje o trdnosti gospodarstva zapadnega bloka.

Ugoden odmev iz Laosa, kjer se stikajo interesi Vzhoda in Zapada, je imel sporazum treh princev o nevtralnici vladi. Sicer pa so ti trije principi, čeprav so najožji sorodniki in se v njih žilah pretaka indijsko-modra kri, vendar ravno orodje velike tekme med Vzhodom in Zapadom. In ker so menda interesi velikih »zaščitnikov« zadrževali, da naj pride v Laosu do premirja in nevtralne države, je do tega tudi prišlo. Kakor je bilo napovedano, je bila pogodba tudi v pravem času podpisana in predložena kralju, nakar je bila sestavljena tudi nova vlada. Od takrat tudi ni slišati o medsebojnih bojih ali o napredovanjih filokomunističnih čet, katerim je bila prosta pot, da zasledijo vso deželo.

Med Francijo in Anglijo

V zapadni Evropi pa se obetajo še v tem letu veliki dogodki, ki znajo za celo stoletje preusmeriti gospodarsko in politično življenje. To je pristop večine držav evropske celine v EWG; v to gospodarsko skupnost pa bo skoraj gotovo vstopila tudi Velika Britanija. To bo pomenilo nekaj povsem novega in izrednega. Pozabiti namreč ne smemo, da Anglijo ne pomeni le britansko otočje, marveč je ona zlasti v gospodarskem območju tesno povezana s svojimi prekomorskimi zvezniki, ki so še pred kratkim bili njeni kolonialni podložniki.

Največje ovire, da se tudi Anglija pridruži v EWG, je delala Francija, ki je že od početka v EWG. Nedavni obisk angleškega predsednika Mac Millana v Parizu pa je močno omilil ta medsebojna trenja. V poročilu o teh razgovorih je bilo poudarjeno, da »skupni interesi« vežejo Francijo in Anglijo v svetovnih in evropskih zadevah. Istočasno je tudi bilo rečeno, da bo to dejstvo tudi prevevalo nadaljnja pogajanja za vstop Anglije v EWG. V teh razgovorih so bile odstranjene vse ovire pri De Gaulleu, ki je doslej iz neke ljubosumnosti nasprotoval vstopu Anglije v Evropsko gospodarsko tržišče. Prizadevanja, da Anglija vstopi v to gospodarsko skupnost, trajajo že od začetka letošnjega leta v Bruslju, a zaradi nasprotovanja Francije ni bilo pravih napredkov. Zdi se, da je temu sedaj konec in je pričakovati skorajšnji zadnji korak, ki bo podpis te pogodbe.

Zanimivo pa je tudi, da je bilo ob tej priložnosti govora o politični združitvi Evrope, ki bi naj imela svoje lastno zunanjo in obrambno politiko. Prav o tem je te dni govoril ameriški predsednik Kennedy in je poudarjal, da ZDA z veseljem pozdravljajo evropsko gospodarsko in politično združitve. To je namreč tudi v interesu Amerike, ki nikakor ne vidi v politični in gospodarski osamosvojitvi Evrope neljubega konkurenta, marveč le koristnega partnerja, s katerim bo mogoče razplesti močne gospodarske vezi in imeti v njem mogočnega zaveznika v boju proti sovražnikom svobode.

Obisk iz Beograda v Rimu

Ponovno je bila izražena želja, da pride v Italijo eden najvišjih predstavnikov Jugoslavije. Lanskega junija je bil namreč tedenji italijanski zunanji minister Segni na obisku v Beogradu in je ob tej priložnosti povabil jugoslovanskega podpredsednika Rankovića na obisk v Rim. Danes je Antonio Segni že najvišji predstavnik Italije, ko je bil pred kratkim izvoljen po dramatičnih volitvah za državne predsednika. Zato je Aleksander Ranković ob svojem prihodu na rimsko letališče rekel, da ga najbolj veseli, da se bo mogel sestati s predsednikom Segnijem.

Razmerje med Italijo in Jugoslavijo ni bilo vedno tako urejeno, kot je to danes. Zlasti je bilo med obema sosedama napeto razmerje v letu 1955, ko so se že na obeh straneh zbirali močni vojaški oddelki, da s silo »rešijo« tržaško vprašanje. Štiri leta pozneje pa so stvari že tako dozorele, da je prišel v Beograd prvi italijanski predstavnik. Nato je sledil podpis videmske pogodbe o »malom obsejnim prometu«, ki se iz leta v leto bolj ugodno razvija. Saj so na primer v letošnjem maju zabeležili kar 104.585 prehodov meje v obeh smereh. Tudi sicer se trgovina med obema državama zelo ugodno razvija. Samo en primer: po rodovitnih poljih Vojvodine prinaša italijanska pšenica »sampastore« klasje, za katerega jugoslovanski kmetje miso našli drugega izraza kot tega, ki je danes v rabi: »italijanski čudež«. Nato so sledili še drugi dogovori o nerešenih vprašanjih.

Sedanji obisk jugoslovanskega podpredsednika zato nima posebne političnega poslanstva, marveč je bolj vpljudnostnega značaja. Pač pa bo verjetno minister Ranković predložil prošnjo italijanski vladi, da pride Italija na pomoč Jugoslaviji s podreditvijo državnega posojila.

V Alžiru mir

Prve dni našega političnega tedna so v Alžiru še kar naprej divjali OAS-ovci z grožnjami, da bodo uničili vse, kar so Francozi v tej deželi zgradili, če alžirski nacionalisti ne bodo upoštevali njihovih zahtev o zaščiti Evropejcev. Požigi javnih poslopij so se množili kar naprej in tudi umori so bili na dnevnem redu. Ti napadi so bili vedno bolj usmerjeni proti vojaškim in po-

. . . in pri nas v Avstriji

Kmetje se budijo

Minuli teden je zborovala Kmečka zveza avstrijskih kmetov na Dunaju. Med drugim so tamkaj tudi sklenili, da bodo ustanovili takoj poseben fond za nadaljnji boj kmetov za svoje pravice. Prav tako bodo ustanovili poseben »bojni svet«, ki bo v pripravljenosti, da v potrebi takoj dá navodila za potrebne nastope v kmečkem boju. V ta namen bodo služila tudi nabrana denarna sredstva v »bojnem fondu«.

Tudi zadnja svarična mlekarstva stavka na Koroškem je bila za Kmečko zvezo Avstrije zelo podučna za nadaljnji način kmečke borbe. Ta stavka je dala namreč kmetom cele Avstrije lep zgled. Pokazala je kmetom drugih pokrajin, da kmeti more svoj boj v naglici, udarno in disciplinirano izpeljati. Te ugotovitve bodo zelo koristile vsej kmečki organizaciji Avstrije. Predvsem pa je važno, da so se kmetje zbudili in so pripravljeni ter odločeni, da vstopijo tudi v trdi boj in v tej volji jih bosta podpirala tudi novoustanovljeni »bojni svet« in »bojni fond«.

Davke so znižali . . .

Sicer Avstrija ni med deželami, kjer je davčni vijak do skrajnosti navit in so davki še sorazmerno znosni, je vendar upravičena tožba predvsem nižjih stanov, da težko prenašajo visok davčni odmerek. Kar so zlasti

Glasovi o „deželnem mladinskem petju“

Celovška „Volkszeitung“ z dne 16. junija prinaša v rubriki „Hier schreibt der Leser“ pismo nekega M. S. o znanem deželnem mladinskem petju, ki je zlasti med slovensko dijaško mladino povzročilo mnogo razočaranja nad pravičnostjo „strokovnjakov-ocenjevalcev“ ob priložnosti tega tekmovanja mladinskih zborov na Koroškem. To zanimivo pismo se glasi:

»Dne 30. maja je poročala »Volkszeitung« o Deželnem mladinskem petju. Tudi jaz sem bil osebno navzoč pri tej prireditvi in bil sem zelo razočaran, da Drž. realna gimnazija in gimnazija za Slovence ni bila uvrščena med pet najboljših zborov, čeprav je njih petje poslušavstvu najbolj ugajalo.

Jaz še danes ne morem razumeti, kako je LBA, čeprav je dobila manj točk kot mešana zbor Slovencev, bila od ocenjevalne komisije bolje ocenjena.

Vaš časopis se je spotaknil nad tem, da so se Slovenci udeležili tekem z »velikim spremstvom«. Toda meni se zdi bolj častno sodelovati z »velikim spremstvom« kot pa s »30-letno mladino«. (Dopuščena starost je bila 25 let. Sam morem o dveh pevcih zboru Landsmannschaft, ki sta nad 30 let sta-

tičnim osebnostim francoskih oblasti. Celona De Gaulle so že pripravljali atentat, ki pa je bil preprečen.

Zadnje nedeljo pa je presenetila vest, da je OAS ukazala svojim vojakom, da v noči od nedelje na ponedeljek prenehajo z vsemi sovražnostmi. To vest je prinesla tajna radijska postaja, ki je poročala tudi, da OAS podpira mirovne predloge med muslimani in Evropejci, o katerih je zadnje nedeljo govoril dr. Musekaj, muslimanski predstavnik v začasni alžirski upravi do 1. julija, ko bo glasovanje o bodočnosti Alžira. Ta tajni odlok OAS tudi preklicuje odlok o umiku Evropejcev iz Alžira. Tako je upati, da se bo vendarle končalo sedemletno prelihanje krvi v tej nesrečni deželi. Pa tudi Francija si bo oddahnila in se bo mogla bolj posvetiti vprašanju tako otežkočevala francosko politično v sklopu zapadne zunanje politike.

Adenauer vztraja

Nemški kander Adenauer je bil že sedmič izvoljen za predsednika nemške krščansko-socialne stranke. Star je že 86 let. Od 461 glasov je dobil le 391 glasov, kar pomeni precejšnje nazadovanje, saj je bil pred dvema letoma izvoljen na isto mesto s 427 glasovi. To je znamenje, da stari politik ni več tako priljubljen in da je v stranki že močna opozicija proti njemu. Mnogi mu očitajo, da je preveč samovoljen pri odločanju strankine politike. S tem, da se je ponovno poteoval za vodilno mesto stranke, je Adenauer pokazal, da se še ne namerava odpovedati vodstvu vlade, čeprav je bil lansko leto obljubil, da bo kmalu po volitvah v državni zbor odstopil. Vedno težje pa postaja tudi vprašanje naslednika, ker se je število kandidatov za to mesto še pomnožilo.

pred volitvami obetali, to se zdi bo s 1. julijem tudi delno izpolnjeno. V rednem zasedanju avstrijske poslanske zbornice je bilo določeno, kdo bo deležen znižanja davkov. Zakonski osnutek predvideva znižanja davčnega bremena za male in srednje pridobitnike in predložena je bila tudi natančna tabela, iz katere je razvidno, v koliko bo kdo deležen te dobrote. Tako bo prišlo približno na dotedanji davek v višini ca 1200 šil. znižanje tega davka za ca 104 šillinge na leto.

Stavka za stavko

Ne le v Franciji in Italiji, kjer so stavke skoraj na dnevnem redu, temveč tudi pri nas so stavke postale zelo priljubljeno sredstvo delavskih množic v boju za doseg svojih zahtev. Tem pa so se zadnje čase pridružili tudi drugi poklici. Tako so za zadnje nedeljo napovedali stavko gostilničarji in lastniki hotelov v Beljaku in Špitalu; na navo so jih obremenili s troškimi predpisi in večjimi davčnimi dajatvami.

Zadnji petek pa so vstopili v stavko tudi učitelji. Doslej je bilo namreč brezuspešno prizadevanje za doklado za nadure, to je za pouk v urah, ki presegajo polno zaposlitev s 25 učnimi urami. V koliko bo stavka imela ugodne posledice, ni znano; solidarnost med učiteljstvom pa se je tokrat pokazala v najlepši luči.

ra, navesti imeni in rojstne podatke, ako to želite.)

Ne zahtevam nikake prednosti za Slovence, temveč le objektivno oceno po ocenjevalni komisiji.«

Tudi „Neue Zeit“ z dne 7. junija prinaša v rubriki „Tribüne des Lesers“ pod naslovom „Kritik an einer Jury“ sledeče:

»Z velikim zanimanjem sem čital vaše poročilo o Deželnem mladinskem petju 1962. Napisali ste, da se je med drugimi izredno zvonečimi zbori nahajal tudi moški zbor državne realne gimnazije in gimnazije za Slovence. Ocenjevalna komisija pa je bila drugega mnenja, ker ga je ocenila le z »dobro«. Zato bi rad vprašal komisijo, ali so vsi zbori, ki so prejeli oceno »zelo dobro«, bolj peli kot moški zbor Slovencev? Ali pa je presojala njegove zmogljivosti po drugih perspektivah? Ali ji je bilo neprijetno, da bi Koroško zastopal v Gradcu tudi slovenski zbor? Toda naj bo že kakorkoli! Slovenci se tudi tokrat ne bodo pustili ustrahovati; oni namreč že več let prepevajo in bodo prepevali tudi še v bodočnosti. W. P.«

SLOVENC

doma in po svetu

Nadžkof Ujčič — biseromašnik

Na belo nedeljo je beograjski nadškof dr. Josip Ujčič proslavil svoj biseromašniški in srebrnoškofovski jubilej. Na to redko slovesnost je prihitelo več škofov in nadškofov; med njimi tudi nadškof Vovk. Jubilant je kljub visoki starosti krepko pristopil k oltarju, da opravi pontifikalno mašo. Dr. Josip Ujčič se je rodil leta 1880 pri Pazinu v Istri. Študiral je v Trstu, kjer je bil tudi škofov kaplan; nato pa je šel na Dunaj, kjer je v znanem zavodu Avguštinju doktoriral. Tja se je kmalu tudi vrnil in postal zavodov ravnatelj. Na povabilo škofa Jegliča pa je prišel v Ljubljano, kjer je postal profesor moralke. Leta 1936 je postal beograjski nadškof in še danes vodi to težavno škofijo v diaspori z njemu dano veliko modrostjo.

Pogreb g. prof. Fileja

V torek minulega tedna je bil pogreb g. Mirka Fileja v Gorici. Le malokdo je deležen tako veličastnega pogreba. V goriški stolnici se je zbralo ob tej žalostni priložnosti nad tri tisoč ljudi in pred oltarjem je bilo duhovnikov kakor ob kakšnem škofovskem jubileju. Na koru je prepevalo okoli 150 moških pevcev žalostinke in Perosijev Requiem. Sveto mašo za rajnega profesorja je daroval škofov namestnik mons. Soranzo in prečitano je bilo ob koncu maše tudi škofovo pismo. Iz cerkve se je nato pomikal mogočen sprevod po goriških ulicah. Na pokopališču so rajnega g. Fileja položili v grobnico duhovnikov. Ob grobu so združeni moški zbori prepevali zopet žalostinke, s spominskimi nagovori pa so se od rajnega poslovili zastopniki goriške in tržaške katoliške prosvete, koroških katoliških organizacij ter tržaških in prekomejskih duhovnikov.

V imenu koroških Slovencev se je poslovil profesorja Fileja predsednik Narodnega sveta dr. Valentin Inzko. Pogreba so se udeležili tudi ravnatelj slovenske gimnazije dr. Joško Tischler, predsednik in odborniki Krščanske kulturne zveze in sicer dr. Zablatnik, Erik Prunč, Hanzl Gabriel, preč g. Vinko Zaletel, tajnik Dužnostopirskega urada dr. Polanc, zastopnik Zveze pevskih društev dr. Cigan in zastopniki Koroške dijaške zveze.

Zaključna prireditev goriških srednješolcev

V Gorici, kjer že vsa povojna leta uspešno delujejo slovenske srednje šole (strokovna, gimnazija in učiteljske), prirejajo dijaki vsako leto zaključno šolsko prireditev. Vrši se na dvorišču šole v ulici Randaccio. Ta šolska prireditev privabi vsako leto vse polno Slovencev iz mesta in vse okolice. Letos je bila taka zaključna prireditev dne 10. junija. Na sporedu so bile točke, katere so izvajali dijaki vseh stopenj. Pod vodstvom pevovodje prof. Bolčine so dijaki zapeli vrsto mladinskih pesmi, med katerimi je bila tudi „Pojdimo h gostiji“ profesorja Mirka Fileja, ki je prav takrat bojeval zadnji boj v sanatoriju sv. Justa. Osrednja točka pa je bila mladinska igra D. Gorinška „Rdeča kapica“. Poročilo o tej predstavi se zelo pohvalno izraža o mladih igralnih talentih, ki so znali tako ljubko priklicati v življenje to najljubšo otroško pravljico, da so se še starejši zamislili v otroška leta, ko so z zanimanjem poslušali svoje babice. Med odmori je gledalce zabaval harmonikar-študent z veselim melodijami.

Riko Debenjak v Tokiu

V japonski prestolnici so odprli razstavo grafičnih umetnikov ob tridesetletnici ustanovitve japonskega društva likovnih umetnikov. Jubilejna razstava je v največjem tamkajšnjem muzeju. Med petdesetimi svetovnimi grafikami, ki so prispevali svoja dela za to manifestacijo, je tudi slovenski grafik Riko Debenjak, ki razstavlja tri dela. Slovenski grafik je za svoje umetnine prejel častno priznanje.

Marjanica Savinšek razstavlja

Slovenska akademska slikarica Marjanica Savinšek je priredila razstavo svojih starejših in novejših umetnin v umetniški galeriji „Tonalites“ v Parizu. Razstava je povsem uspeša, kar je razvidno iz besed kritika Chabanova v reviji „Le Peintre“, ki ugotavlja, da je treba slike Marjanice Savinšek „zaradi premišljene kompozicije ter polne barvnosti označiti kot popolne“. Revija „Arts“ se pa nad slikami slovenske umetnice navdušuje zaradi „njihovega resničnega zanosa“.

SKAD-študijski dan

Slovenski akademiki v Buenos Airesu so se letos zopet, kot je že navada, zbrali v prijaznem in gostoljubnem kolegiju Emaus v Haedo, da se pomenejo o bodočem delu v svoji organizaciji, izvolijo nov odbor in razpravljajo o problemih študenta v današnjem času. Povabili so tudi študente iz zadnjega leta gimnazije, da jih seznanijo z življenjem v organizaciji. Študijski dan je zelo dobro uspel.

Upanje na zedinjenje?

Znano je, da je papež Janez XXIII. napovedal vesoljni cerkveni zbor, ki se ima začeti letos 11. oktobra. Poleg drugih namenov ima ta zbor tudi nalogo, da poskusi vsaj zblizanje, če že ne zedinjenje med katoličani in pravoslavni. Ali je kaj upanja? Strokovnjak v vprašanju vzhodne-pravoslavne Cerkve, g. Stanko Janežič, je o tem napisal nekaj misli.

Pravoslavni bogoslovci rimski Cerkvi radi očitajo juridizem, pomanjkanje svobode in ljubezni. Na drugi strani pa nekateri med njimi sami uvidevajo in priznavajo, kako njihovo pravoslavlje razkrajja neednost. Boli jih cela vrsta vse preveč z državnim ustrojem povezanih narodnih cerkva, nezavisnih jurisdikcij in med seboj nasprotujočih si teoloških mnenj o važnih verskih resnicah.

Mnogi čutijo pomanjkanje živega cerkvenega učiteljstva z božje-pravno avtoriteto papeštva. Žele si novega vesoljnega cerkvenega zbora, ki bi razrešil položaj. Toda obenem se zavedajo, da na tak zbor niso pripravljeni in ga sploh sklicati ne morejo.

(Papeža kot vrhovnega poglavarja Cerkve ne priznavajo, po njihovem nauku je samo vesoljni cerkveni zbor vrhovna oblast. Vendar še nobenega takega zbora v vseh 1000 letih niso imeli, ker ni nikogar, ki bi ga sklical.)

Kaj torej? Ali je najbolje pokopati vsako upanje in zavreči vse nadaljnje napore za zedinjenje?

Možnost zedinjenja je dana

Do različnega gledanja in verskih sporov med krščanskim Vzhodom in Zahodom je vedevsem prišlo zaradi medsebojnega nepoznanja, nezaupanja in pomanjkanja ljubezni.

Prepričan sem, da je stoletni — da, že skoraj tisočletni — prepad mogoče premestiti. Vendar čas še ni dozorel. Težav ne bo malo. Podreti bo treba predvsem vrsto psiholoških predsodkov na obeh straneh. Pri vodilnih krogih (obojne) Cerkve, pa tudi med nižjo duhovščino in vernim ljudstvom.

Zdi se, da je danes med večino kristjanov prodrta iskrena želja po zedinjenju. To pomeni že mnogo.

Topel poziv sedanjega papeža k vsekrščanski spravi je naletel na ugoden odmev predvsem pri carigraskem patriarhu Atenagoru, pa tudi pri vrsti drugih nekatoških cerkvenih dostojanstvenikov in teologov. Medsebojni obiski in odposlanstva pripravljajo vedno bolj ugodna tla za zblizanje. Na primer posebna papeška delegacija pri carigraskem patriarhu, obisk v Vatikanu anglikanskega primasa dr. Fisherja, ameriškega predsednika episkopalne protestantske cerkve dr. Lichtenbergerja itd. Važno vlogo igra v času priprav za novi vesoljni zbor Tajništvo za zedinjenje kristjanov, ki ga vodi kardinal Bea v Rimu.

Proti novemu vesoljnemu zboru in težnji po zedinjenju se je med pravoslavni patriarhi najbolj odločno postavil ruski patriarh Aleksej. Pač tudi po namigu in s podporo komunističnih mogotcev, ki se morebitnega zedinjenja kristjanov silno bojijo. Aleksej skuša svoj vpliv raztegniti tudi

na druge pravoslavne Cerkve. Sam obiskuje druge po svetu ali jih vabi k sebi v Moskvo. Obiskal ga je tam nedavno srbski patriarh German. Pričakovati pa je, da bodo vsaj nekatere pravoslavne Cerkve poslane na vatikanski zbor svoje opazovalce. Seveda bodo jako dobrodošli.

Kako globok je prepad?

Najprej je treba med nami na Vzhodu in Zahodu pregnati pretirano bojazen in nezaupanje. Dodobra se moramo med seboj spoznati. Tako bodo pregraje druga za drugo same padle. Iz poznanja bo raslo spoštovanje, iz spoštovanja ljubezen. To je pa že začetek zedinjenja.

Učeni bogoslovci z ene in druge strani so že našli pot drug do drugega. Zbirajo se in razpravljajo o spornih vprašanjih. Takih prijateljskih srečanj naj bi bilo več in več.

Admiral Jamamoto o sebi

Mladostne sanje

Rodil sem se dne 22. decembra 1877. Osnovno šolo sem obiskoval v Katazi, našem rodbinskem dvorcu, od Tokia dobro uro vožnje po železnici. Ko sem imel 13 let, sem mislil: »Moj oče ima veliko denarja, pa bi me mogel poslati na visoke šole v Tokio. Pozneje bom minister in general.« Prepojen sem bil namreč z istim častihlepjem kot vsa mladina v začetku tako imenovane Meiji-dobe, ko je hrabrim pripadal svet.

Branijo mu v Tokio

To sem prišepnil očetu in ga zaprosil, da me čimprej pošlje v Tokio. Toda o tem ni bilo govora. Bil sem lahkomiseln razposajenec in sem marsikaj zagrešil na račun očetovega ugleda, večkrat ga celo zlorabljal. Pa tudi s svojimi tovariši nisem bil v dobrih odnosih; mnogo solza sem jim povzročil. Sosedom sem rad nagajal, dokler me niso enkrat dobro premikastili in me očetu naznanili. Namesto da bi šel v šolo, sem se klatil po gozdovih in grmovjih. Očetovi opomini so malo zalegli. Vse pesmi konec je bil, da je oče vzel bambusovo palico in zopet uveljavil red. Vsekakor — nič čudnega — oče me je smatral za negodnega za študentovo življenje v Tokiu. Tako je splahnelo lepo upanje na zeleni Tokio. A to tem bolj, ker je moj starejši brat, ki je bil že tam, kaj malo bil očetu v čast.

Prvo srečanje s katoliškim duhovnikom

Prav v tem času — bilo je v začetku poletja je prišel v Katazo neki Evropejec iz Tokia. Hotel si je najeti kako hišo za poletni oddih. Ta gospod je bil ravnatelj neke srednje šole. Najel si je hišo in poleti je prišel zopet, a to pot z dvanajstimi drugimi Evropejci; vsi so bili enako oblečeni: črna obleka s črnimi kravatami. To so bili Maristični šolski bratje. Ob prvem srečanju jih je vprašal moj oče, s čim se prav

Bogoslovce in sploh vse katoličane naj vedno navdaja tolažljiva zavest, da je od tega, kar nas združuje, dosti več od onega, kar nas loči. Oboji verujemo v troedinega Boga in v Kristusa. Oboji častimo Mater božjo in svetnike. Oboji imamo evharistično daritev sveto mašo in veljavne zakramente. In še dosti več takega.

Eni in drugi smo od prednikov prejeli krščansko kulturo in vrsto dobrin, o katerih smo že davno pozabili, da jim je bil izvor v krščanstvu. Danes nam vsem grozi skupna nevarnost materialističnega brezboštva in skupna propast.

Zares ni več vzroka, da bi ostali vsak na svojem bregu in zrl, kako se nam podirajo tla pod nogami. Skrajni čas je, da z vsemi svojimi silami in razpoložljivimi sredstvi zagnemo prepad in se strnemo v eno. Tako bomo rešili sebe, svoje potomce ter brate in sestre vseh celin.

Pri vseh svojih naporih pa se moramo zavedati, da za pravo in resnično krščanstvo, ki je že po svojem bistvu samo v sebi edino, največ storimo, če ga v dejanju živimo.

za prav ukvarjajo. Oni so mu odgovorili: »Z vzgojo mladine. In to na strog način. Kogar sprejmemo, ta se mora do pičice natančno držati dnevnega reda. Iz hiše sme samo ob določenem času in se mora točno vrniti. Tri dni v tednu se govori francoski, a tri dni angleški.«

Moj oče se je sila začudil. Prav posebno mu je ugajalo učenje tujih jezikov in stroga vzgoja.

Srečne počitnice

Zame so bile to srečne počitnice. Vsi učitelji so bili mladi, živahni in nad vse veseli. Skupaj smo šli na morje, plavali ali se s čolnom vozili, lovili ribe po rekah, lezli po hribih, lovili metulje po rižnih poljih in si bili kot pravi tovariši. V septembru so se vrnili Maristi domov. Moj oče, ki je imel zaupanje vanje, me je vzel s seboj v Tokio in me izročil njim v vzgojo. Tako sem prišel na tedaj majhno, a danes veliko in znamenito srednjo šolo Gyosei, t. j. Jutranja zvezda.

V katoliški šoli

Študentje so bili tisti čas mnogo starejši, kot so danes. Bili so večji del iz družin, kjer je bilo močno razvito domoljubje, in iz družin, ki so bile radi močnih predsodkov povsem proti yaso-nauku (to je proti krščanstvu). A jaz sem bil ravno tak. In tako je prišlo do mnogih preprirov z mojimi profesorji, ki sem jih izzival. Toda sam nisem imel nobene verske izobrazbe, zato jim nisem mogel do živoga. In tako se končno sploh niso več zmenili za moje izzivanje.

Prva misel za spreobrnitev

Pomalem se mi je odkrivala notrina njihovega življenja. Posebno smo zapazili, kako je vsakrteri izmed njih pokoren svojemu predstojniku brez ozira na narodnost, starost in izobrazbo. In kakó so ljubili nas bolj kot sebe; sami so držali stroga pravila; imeli so zaobljubo in jo strogo

držali. Vse to more razjasniti le njihova vera. Ko sem se o vsem tem sam osebno prepričal, nisem mogel drugače, kot da sem sklenil — prestopiti v katoliško vero. Hotel sem zvesto služiti domovini in Bogu, da s tem zaslužim svojo srečo. Bog me je vodil, da sem prišel do te odločitve in da sem jo mogel uresničiti.

Očetova prepoved

Pa to se ni dalo tako enostavno izvesti. Oče je bil svetovalec pri nekem poznanem budistovskem templju. Doma smo imeli »Kamidana« (šintoistični hišni oltar) in »butsudan« (budistični oltar). Po prastari navadi se jima je vsako jutro izkazovala čast. Naravno je, da sem zato okleval očetu odkriti svoje namene. Končno sem se opogumil. Napisal sem mu pismo in ga prosil, da smem sprejemati nauk o katoliški veri. Ko je oče dobil to pismo, se je tako razhudil, da je takoj pridrvel v Tokio in planil z vso silo nadme, naj si take misli za vedno izbijem iz glave. »Yaso-nauk je nevaren državi, a ti si že vnaprej zaigraš svojo bodočnost in si razbiješ ladjico svoje življenja na teh rečeh...« Ostal je pri tem, kar je rekel. In tako to pot nisem prodril s svojo željo. A zopet nisem imel moči, da izvršim svojo voljo proti očetovi. Ta večer sem šel žalosten spat in jokal sem vso noč... To je bilo v začetku leta 1893.

Oče dovoli

Toda Bog me ni zapustil. O počitnicah sem se doma drugič opogumil. Oče je bil najodločneje proti. Tedaj sem poskušal malo govorniške umetnosti. In Sveti Duh je razvozljal jezik nekrščene. Govoril sem približno takole: »Iz dneva v dan rastem in sem vedno večji ter mislim na svojo bodočnost. Ne vem, ali ne bom kdaj in kje zašel na slaba pota in delal očetu sramoto. To pa zagotovo vem in sem trdno prepričan, da morem temu ubežati edino kot katoličan. Zato sem te prosil, da mi dovoliš pouk v katoliški veri. Tega mi nisi dopustil. Z druge strani pa ti je tvoja čast vse in nad vse. Če se zanaprej ne bom dostojno vedel, odpade od mene vsaka odgovornost.« Oče mi odgovori: »Dobro, naj bo, pustim ti, takó lahko pišeš ravnatelju.«

Krst v božični noči

In tako je bilo. Takoj po počitnicah v septembru se je začel verski pouk. Še isto leto je bil na sam sveti večer pred polnočnico krst v kapeli srednje šole »Jutranja zvezda«. Bil sem prvi, ki je bil tam krščen, in prvi Japonec, ki ga je moj profesor krstil. Da bi se pri meni na zunaj kaj spremenilo, ni treba niti omenjati. Samo božja volja se je izvršila meni.

Bogat blagoslov

Od te polnoči je že minulo 40 let. Mnogo spomladnih neviht in jesenskih viharjev je šlo mimo. V mornarico sem stopil še prav mlad, sodeloval sem v treh bitkah in bil pri tem večkrat skoro čudežno rešen. Od vlade sem bil poslan s posebnim naročilom k sv. očetu — to se je zgodilo prvič v zgodovini Japonske — zaupano mi je bilo, da spremljam prestolonaslednika, današnjega cesarja, na poti v Evropo in — posebna sreča mojega življenja — dano mi je bilo, da preživim ostala leta v osebni bližini svojega cesarja.

Jack London:

7

Ljubezen do življenja

Hodil je po sledi moža, ki se je tudi tako vlekel naprej, in kmalu prišel do njegove konca — do nekaj pred kratkim ogledanih kosti, okoli katerih je bilo v mokrem mahu videti stopinje mnogih volkov. Videl je široko vrečico iz losove kože, enako njegovi, raztrgano od ostrih zob. Pobral jo je, čeprav je bila njena teža za njegove šibke prste skoraj prehuda. Bill jo je vlačil s seboj do kraja. Ha ha! Še smejal se bo Billu. Ostal bo živ in bo odnesel vrečico na ladjo v bleščečem morju. Njegova veselost je bila hripava in grozljiva kakor vranovo krakanje, in bolni volk se mu je pridružil z otožnim tuljenjem. Kar se je mož nehal smejati. Kako se bo mogel smejati Billu, če je Bill tole, če so Bill tistele kosti, tako rožnato bele in čiste.

Obrnil se je vstran. Res je, Bill ga je zapustil; toda zlata ne bo vzel in tudi Billovih kosti ne bo sesal. Bill bi pa vendar storil tako, ko bi drugače nanese, je tuhtal in se opotekal naprej.

Prišel je do luže. Ko se je sklonil nad njo in gledal za klene, je naglo umaknil glavo, kakor da ga je kaj pičilo. Uzrl je

podoba svojega obraza na vodi in bila je tako strahotna, da je za dovolj dolgo zbudila njegovo občutljivost in jo zadela. V luži so bili trije klene, a bila je prevelika, da bi jo mogel osušiti. Nekajkrat je brez uspeha poskusil ujeti ribe v svojo cinasto posodo, potem je odnehal. Ker je bil tako strašno slab, se je bal, da bi utegnil pasti in se utopiti. Vprav zaradi tega si tudi ni upal zajahati katerega izmed mnogih nanesenih debel, ki so ležala po peščenih prodovih, in se spustiti po reki navzdol.

Ta dan je zmanjšal razdaljo med seboj in ladjo za tri milje; naslednji dan za dve, kajti zdaj se je plazil, kakor se je plazil Bill. Konec petega dne je bilo do ladje še vedno sedem milj, on pa ni mogel napraviti na dan niti miljo. Babje leto je še vedno trajalo; on se je še vedno plazil naprej in se rušil, se vrtel in preobračal, in bolni volk je ves čas kašljal in sopihal za njim. Tudi koloni sta mu postali ranjeni kipi mesa kakor stopali, in čeprav ju je omotaval s kosi srajce s hrbita, je puščal rdečo sled na mahu in kamenju za seboj. Ko se je nekoč ozrl nazaj, je videl volka, kako pohlepno liže njegovo krvavo sled, in tedaj je jasno videl, kakšna utegne biti njegova usoda — razen če bo on ugnal vol-

ka. Tedaj se je začela ena izmed najstrašnejših življenjskih žaloiger, kar jih je kdaj bilo — bolan mož, ki se je plazil, bolan volk, ki je šepal, dve bitji, ki sta vlekli svoji umirajoči trupli skozi pustinjo in stregli drugo drugemu po življenju.

Ko bi bil volk zdrav, se mož ne bi bil toliko menil za to. Toda misel, da naj bi nahranil želodec temu gnusnemu, toliko da ne poginulemu volku, mu je bila zoprna. Bil je izbirčen. Duh mu je začel spet bloditi in se izgubljal med halucinacijami, medtem ko so njegovi jasni trenutki postali redkejši in krajši. Nekoč ga je iz omedlevice zbudilo hrkanje tesno ob njegovem ušesu. Volk je hromo odskočil in ker je bil tako oslabil, ga noge niso držale pa se je zgrudil. Prizor je bil smešen, toda možu se ni zdel zabaven. Pa tudi strah ga ni bilo, za to je bilo že prehudo z njim. Pač pa mu je bil duh tačas jasen, ležal je in razmišljal. Do ladje ni bilo več ko štiri milje. Če si je izmel meglo iz oči, jo je lahko prav razločno videl, in videl je tudi belo jadro majhnega čolna, ki je rezal površino bleščečega morja. Toda nikdar ne bo mogel prelesti teh štirih milj. Vedel je to in ob tem spoznanju ostajal povsem miran. Vedel je, da ne bi mogel prelesti niti pol milje. Pa vendar je želel živeti.

Nespametno bi bilo, da bi umrl, ko je pretrpel vse to. Usoda je terjala preveč od njega. Čeprav je umiral, ni hotel umreti. Morebiti je bila to huda norost, toda še v žrelo smrti se je je otepal in ni hotel umreti.

Zaprle je oči in se neskončno previdno skušal zbrati. Skušal se je zakrkniti, da ga ne bi premogla moreča onemoglost, ki je kakor plima zalivala vse izvire njegovega bitja. Ta smrtna onemoglost je bila čisto podobna morju, bolj in bolj se je dvigala in delček za delčkom potapljala njegovo zavest. Včasih je bil skoraj povsem potopljen in je s slabotnimi zamahi plaval skozi pozabljenje, nato pa je po neki čudni duševni alkemiji spet našel pramen volje in zamahnil spet močneje.

Negibno je ležal na hrbtu in lahko je slišal, kako se počasi bolj in bolj približuje hropče vdihavanje in izdihavanje bolnega volka. Prihajalo je bliže in bliže, neskončno dolgo, on pa se ni premaknil. Bilo mu je čisto pri ošesu. Hrapavi, suhi jezik ga je praskal po licu kakor peščeni papir. Naglo je sprožil roke — ali jih je vsaj skušal naglo sprožiti. Prsti so mu bili ukrivljeni kakor kremplji, toda zgrabili so prazen zrak. Naglica in zanesljivost sta terjali moč, mož pa te moči ni imel.

(Dalje prihodnjik)

Dipl. jur. Lipovšek odšel v München

Glavni urednik »Našega tednika - Kronike« je nastopil te dni novo službo v Münchenu. Dipl. jur. Lipovšku, ki je spretno urejeval naše glasilo od aprila 1955 dalje, se koroški Slovenci za ves trud lepo zahvaljujemo ter mu želimo na njegovi življenjski poti mnogo uspehov in božjega blagoslova.

CELOVEC

V nedeljo, dne 1. julija 1962 obhaja č. g. novomašnik p. Gabrijel Drofelnik, ud kapucinskega reda, rojak iz Javorja pri Črni, prvo sv. daritev v kapucinski cerkvi v Celovcu.

Začetek ob pol 11. uri. Po sv. maši bo shod za tretjerednike in pete litanije. Verniki so vabljeni k novi maši.

GLOBASNICA

(Materinska proslava)

Minuli teden, na binokostni ponedeljek, je Kat. prosv. društvo v Globasnici posvetilo dan našim dragim materim z lepo igro, ki jo je priredila naša pisateljica Matilda Košutnikova. Matilda nam je znana kot skrbna pisateljica iger, ki pa tudi za to igro zasluži vse priznanje. Igra je jako dramatična in jezikovno zlikana, tako da je ganila vsako materino srce do solz. Kratka vsebina je ta:

Dragici je umrla mati. Oče pa se vdrugeč poroči, vendar ne more pozabiti svoje prve žene. Mačeha, ki pride na posestvo, postane ljubosumna, da bi njen mož preveč ne ljubil svojega otroka, medtem pa njo zapostavljal. Sklene, da jo čimprej odpravi, nato pa še moža. Bolni Dragici nalaga težka dela, v žganje pa ji trosi pesek, sama pa uživa brezdelje. Moža vara, da se otroku dobro godi. Bliža se materinski dan. Dragica bi rada okrasila grob svoje matere, pa ji naloži mačeha tako težko delo, da bi ga sama ne mogla dokončati, če ji ne bi pomagala njena prijateljica. Ko delo opravila, se Dragica hitro zmuzne iz hiše in gre nabirat rože za grob njene matere. Prinese šopek cvetja na gomilo, pri tem pa tako pretresljivo kliče svojo mater, naj se vrne k njej. In res se prikaže mati. Nato žene duh matere otroka skrbno domov, medtem ko je oče obupan nehal iskati Dragico. Ob pogledu na rajno okamenjano mačeha in se ne more ganiti. Mati da otro-

Pri nas na Koroškem

ku večerjo in izgine. Do dna ginjena mačeha prosi moža in Dragico odpuščanja in srčno obljubi, da se bo popoboljšala.

To igro so podali samo otroci. Ob tem pa so se pokazali mladi talenti, katerih bodočnost je zaznamovana. Vidi se, da bo pošteno druzvo želo v prihodnosti uspehe ravno s temi. Že v deklamacijah in pesmih otrok, ki so bile pred igro, se je pokazalo mnogo navdušenja med gledalci. Mešani zbor je ubrano zapel tri pesmi pod vodstvom Janeza Petjaka. Čutilo se je, da so pevci takorekoč »prirščeni« na nadobudnega skladatelja in pevovodjo. Džjak Greiner Hubert pa je pozdravil matere v kratkem govoru. V glavnem je govoril o vzgoji otroka do 4. leta in vobče v predšolski dobi.

Globaško društvo zasluži v tem oziru mnogo priznanja. Vršni skrbno in važno kulturno delo v tem okraju. Čeprav so tam še lepše in večje dvorane, — v katerih pa se vrši le malo — razen filmov —, se zadovoljuje to društvo z manjšo, a prijetno šoštarjevo dvoranico. Priznati pa se mora kljub temu našemu društvu, da nudi ponoven dokaz, da na Koroškem še gojimo zdravo slovensko besedo.

ŠMIHEL pri PLIBERKU

(Družinsko veselje)

V dobro znani družini Frica in Angele Kuhar se je rodila deklica. Pri krstu so ji dali ime Angela. Za botra sta bila gospa in gospod Robač iz Celovca. Po krstu so srečni starši povabili botre in sosede na domače slavje. Novorojeni deklici želimo, naj jo vsepovsod v življenju spremlja sreča in božji blagoslov.

GORENČE

(Iz farne kronike)

Od 7. do 16. aprila letos smo imeli sv. misijon. Z uspehom smo lahko zadovoljni, saj se je sv. misijona udeležilo dobrih 85 odstotkov naših župljanov. Seveda bi lahko

bilo še boljše. Sv. misijon je vodil preč. gospod dr. Jakob Kolarič C. M. (lazarist). Imel je globoke in praktične govore. Verniki so pozorno poslušali govornika in se ga niso naveličali, čeprav so bili nekateri govori malo daljši, kar je pri misijonu že navada in tudi potreba. Gradnja železnice in zaposlitev delavcev po raznih krajih je sv. misijonu gotovo nekaj škodovala. Na sv. misijonu smo se dalje časa pripravljali z molitvijo in nekaj govori. Gosp. misijonarju se tukaj še enkrat lepo zahvalimo za težko delo ob misijonu in dobri Bog naj mu stotero poplača trud. Bog daj, da sv. misijon ne bi ostal brez sadov. Upamo, da se bodo poživele stanovske nedelje in morda tudi oživilo delovanje Kat. akcije od strani mladine.

V nedeljo, 13. maja — materinski dan — je imel ob 3. uri pop. v tukajšnji dvorani gosp. župnik Vinko Zalezel iz Vogrč dobro obiskano skioptično predavanje. Kazal nam je krasne slike iz Argentine, Sv. dežele (Marij. cerkve) in nekaj misijonskih slik za otroke. S tem smo lepo proslavili materinski dan. Gosp. župniku se iskreno zahvaljujemo in želimo, naj nas jeseni, če ne prej, zopet obišče.

ŠT. VID v PODJUNI

(Razno)

20. maja letos so gostovali pri Voglu Jezerjani z igro v devetih kratkih dejanjih »Molččca ust«. Gostom se zahvaljujemo za njihov obisk in jih še vabimo. Udeležba je bila kljub skrajno slabemu vremenu še kar dobra. Na praznik Gospodovega vnebohoda, 31. maja, je bila materinska proslava. Naši mali so mamicam zaigrali in zapeli. 3. junija je bilo pri fari prvo sv. obhajilo naših malih. Bilo jih je 20. Ker je letos Vidova nedelja obenem kvatrina, bomo obhajali farnega patrona nedeljo pozneje. 27. maja je bila v Št. Pri-

Državna realna gimnazija in gimnazija za Slovence

OBJAVA

Na Državni realni gimnaziji in gimnaziji za Slovence so sprejemni izpiti za šolsko leto 1962/63 v soboto, dne 7. julija 1962, to je prvi dan velikih počitnic. Začetek ob osmi uri.

Prijavite svoje otroke pravočasno in sicer do 1. julija 1962!

Prijavi je treba dodati rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva. Pri vodstvu šole, katero otrok sedaj obiskuje, zaprositi za popis učenca. Ta popis (Schülerbeschreibung) pošlje šola neposredno na naslov: **Direktion des Bundesrealgymnasiums und Gymnasiums für Slowenen in Klagenfurt, Lerchenfeldgasse 22.** Na dan izpita, torej 7. julija, pa mora vsak učenec predložiti spričevalo, katero bo dobil 6. julija 1962 na svoji dosedanji šoli, ker brez tega spričevala ne more biti pripuščten k izpitu.

Izpit za prvi razred obsega snov četrte šolske stopnje iz slovenščine, nemščine in računstva — pismeno in ustno. Glede ostalih razredov pa dobite podrobna pojasnila vsak dan popoldne v šolski pisarni: **Lerchenfeldgasse 22, soba 65 v drugem nadstropju.**

Ravnateljstvo

možu poroka Jožefa Plantev, Smolejevega iz Gluhlega lesa in Marije Kolednik iz Puhme v dobrolski fari. Poročil ju je č. g. Adamič, kaplan iz Dobrle vasi. Dne 11. junija, na binokostni ponedeljek, je bila v Št. Primožu poroka s sv. mašo Marije Hribnik, mladega Husa v Gluhem lesu, in Marije Pastek iz rebrške fare. Poročil ju je č. g. Luskar, ki začasno oskrbuje našo faro. Novoporočencem želimo vse dobro v novem stanu. Naš č. g. župnik so na bolezenskem dopustu. Želimo jim, da se kmalu zdravi vrnejo med nas.

28. maja, po svatbi, je v zgodnjih jutranjih urah iz neznanih razlogov začelo goriti Voglovo gospodarsko poslopje in bilo vse vpepeljeno. Živino so mogli še rešiti. Škoda je velika in le deloma krita z zavarovalnino. S težko prizadeto družino sočustvuje vsa sošeska.

Lojzna moti piše . . .

Ljuba Špela!

Nekej novic Ti m'ram šribat. Mi verjameš bol pa kor, riešn je pa le, da sa je mvaja čiera uženuva. Uniegovega Nužna je vza. Še dvaru, da s'm ju dova v guspudinsku šuovu, za dbo miesnca; pa saj sa je kor dojsiti naučiva: kuhat, puspravlat, pa še movu šivat nu flikat, da ne bomu strgani hudili ukuole. Priaca drugih dvareh lastnosti mō pa t'k ud m'ne!

No, ku je Nužl le hodu pa hodu k hiši, pa ku je vidu, da je Lojza zakej za devu, nu pa puštiana deklč, je kor nambart reku, da ga m'ra Lojza kukor vzat. Jas s'm pa tuj pretuhtava, da je dovga lubiezn gutova buliezn, pa da lidi ne boju ovejku jezike stagvali nu vse soite gularili, pa da pvale Lojza ne bo čokova na drugega sedm voškeh liet, sm pa kor cuva dova, da pride Nužl za guspudorja k hiši. Dekliču sm mrvā je priaca prguvorjat, da sa je vatva užent. »No lej, Lojza, sm riakva, »pugvaj tičke, k'k za gniezda vkup nosiju za mvōju. Lej, Nužl tuj skrbi za hišu: strehu je zaflikov, da v dižu ne bo venč trebi piškrov pudstavljat', tri brezove mjatve je naradu, greblci pa šavfli je štul pupravu, sekiru nasodu, nove groble je naradu, ta storeremu stovu novu nvagu, pa puot, ku su koli ži šrojali »ti drži, jaz ne morem venč« — je zrihtov. No lej, a ne skrbi za gniezdu?! Nov gvant si je tuj kupu (kok kerlc bo v vozkeh hvočh!); Lojza le ga v'zmi! No, ma je pa ubogava pa vdova se je.

Ovset je bova bol na tihjem. »Bejži, bejži,« sm riakva, »du pa bo zapravlov gnor v bircavzu!«

Ku je bova poroka pr kroji, smu šli kor duomu jiest. Z Lojzu sma ži kor priet nakuholi, pa napekli. Kropov pa lecatov je bovu cev za štirnest dni. Za župu sm zakvova tistu kuru, ku je vsu zimu jojce pujjedova; tk masna je bova, da je bova župa rmiana ku žufron. Dišova je pa tk', ku pa v čosi, ku su moji moti vsa pruoti urokum zagovarjane krajehe v kurju — bol pa v kozju župu deli. — V župu nam je Lojza zakuhova jojčnu trupū. Tokū pu novem furmu.

V Avstraliji smo obhajali jubilej

(Nadaljevanje in konec)

IN ŠE JUBILEJ:

Zapel je telefon; sestre Marijine frančiškanske misijonarke kličejo, od tam, kjer p. Bernard zdajne čase stanuje. Po telefonu povejo, da bi rade p. Bernardu za jubilej slovensko zapele in da jim morem v tem oziru samo jaz pomagati. Seveda vse tajno! In takoj je nastala čestitka v tej obliki:

Sedemdeset let, ko prišel na svet pri Trnovcu si na Dobrovi; kjer je božja pot znana vsepovsod, tam si s krstno vodo bil oblit. Si dobil ime, bil si vsem France: Ti čestitamo in ti voščimo: Milost iz nebes zares!

Petdeset je let, kar si bil sprejet v lepi sveti serafinski red. Vztrajno si učil, ljubljeno svaril, da bi brat tvoj vsak le bil omet. Zdaj si naš Bernard, vsak ima te rad! Ti čestitamo in ti voščimo: Milost iz nebes zares.

Sestre so res zapele po slovensko, pa ni bilo med njimi niti ene Slovenke. Ena je celo Kitajka. Pravijo, da je bil p. Bernard ginjen, sam pa o tem ne črhne besede.

Oni dan po čestitki sester pa smo bili povabljeni v sesterski prelepi samostan v prekrasnem morskem zalivu. Bil je ravno praznik Marije Pomagaj, naše slovenske Kraljice. Zanimivo je tudi, da je Marija Pomočnica kristjanov določena za nebeško zavetnico Avstralije in Nove Zelandije. Petindvajset duhovnikov frančiškanov se je zbralo na slavnostno jubilejno večerjo, ki so jo sestre pripravile jubilarntu na čast. Avstralski frančiškanski provincial je imel slavnostni govor. Med slovenski mi duhovniki sem seveda bil navzoč tudi jaz. Po večerji — bilo je že popolnoma temno, ker imamo tu zdaj zimski čas, četudi zime ni posebne — po večerji smo šli na samostanski vrt. Samostan je na prijetnem gričku. Isti večer 24. maja slavijo v Avstraliji narodni praznik kot n. pr. v Ameriki 4. julija. Praznik proslavljajo s splošnim streljanjem in z umetnim ognjem. Iz vseh hiš, vseh dvorišč, vrto, ulic in parkov švigajo v zrak rakete, ki se visoko nad mestom razpočijo in umetni ogenj

dela in piše po zraku razne figure. Mi smo seveda to proslavo obrnili na p. Bernarda, češ, vse mesto te proslavlja. On se je samo muzal. Bil pa je ginjen.

Pri tej priliki je rekel p. Bernard: »Da veš, zdaj mora biti konec tih proslav in tih jubilejev!« Jaz sem mu odgovoril: »Seveda, skrajni čas je že!« Toda zadnje nedeljo meseca maja, na nedeljo Marije Pomagaj, smo imeli sydneyški Slovenci romanje in sicer k Mariji Tolažnici na Rooty Hills. Tam imajo frančiškanske sestre svoj velik samostan in prekrasno cerkev. Vse novo. Popoldne smo imeli procesijo in rožni venec, v cerkvi pete litanije in romarsko pridigo — zdelo se mi je, da sem v Lemontu! Na koncu pa je bila sv. maša, ki jo je imel p. Bernard. Še le pred mašo sem ljudem povedal, da je to jubilejna maša in da bomo na koncu maše zapeli Zahvalno pesem. Pesem je mogočno donela. Sestre so bile vse navzoče in tudi precej drugih ljudi, da je bila cerkev natlačeno polna. Niso se mogli načuditi lepim melodijam slovenske pesmi. Med navzočimi pa se je kar naprej solzila stara sestra frančiškanka, Slovenka: sestra Gebhardina Hrastnik. Doma je iz Prihove pri Konjicah. Pred 50 leti je odšla od doma. Sprejeta je bila v samostan na Dunaju, kjer je preživela 6 let, nato 5 let v Italiji, potem pa je šla za misijonarko na Kitajsko, kjer je preživela nad 30 let. Bila je v Šangaju. Zdaj je pa kot kitajska begunka tukaj v Avstraliji že šest let. Od veselja bi bila skoraj omagala, tako jo je slovenska služba božja ganila. Posebno pa je pribila: Slovenka sem, Slovenka čem ostati!

Po romarski pobožnosti so nas sestre vse povabile v dvorano, kjer so nas ljubeznivo postregle — bilo nas je nad 300. Potem sem pa avstralskim Slovencem kazal slike. Najprej od Marije Pomagaj na Gorenjskih in na Ameriških Brezjah. Nato sem pokazal p. Bernardovo domačijo in vso okoličico Dobrove, pa še vse postojanke, koder je p. Bernard deloval: Brežice, Maribor, Ljubljano, Kamnik, Lemont. Potem sem pa pripovedoval in kazal v slikah, kaj so ustvarili ameriški Slovenci: Videli smo Sv. Vida in Sv. Lovrenca v Clevelandu, Pueblo, Denver, Leadville, Colo. Naši Slovenci se niso mogli načuditi temu, kar imajo naši rojaki v Ameriki.

Pozdrave vsem rojakom, raztresenim po vsem svetu.

P. Odilo OFM.

PRESOJA FILMA

Znati izbirati filme je že neka umetnost. Morda je še večja umetnost znati prav soditi o filmih. Do tega pa je težko priti.

Ljudje ne hodijo navadno v kino zato, da bi se česa naučili; hočejo zabave in to po zakonu najmanjšega napora.

Branje zahteva nekega duševnega napora, zato ljudje zmerom manj bero. Kino zahteva le majhen umski napor: zato pridobiva na pristaših v primeri z branjem.

Dokazovati torej potrebo presoje, vzgajati k presoji in večjemu duševnemu naporu pri obisku kina, se na neki način pravi iti proti naravi ljudi, zlasti mladine. In vendar je nujno potrebno.

Seveda je mnogo odvisno od tega, kako navajati k presoji in kako presojati. Ni še dokončnih pravil, kar je razumljivo, ker se tudi filmska umetnost še razvija. Nekaj pa le moremo povedati.

Glavni pripomoček bo v tem, da najprej dobro spoznamo vso tehniko sedme umetnosti: sestavne dele filma. Pametno je, da pred uprizoritvijo ali preberemo kako kritiko ali celo poslušamo kak zgodovinski, umetniški, idejni uvod v film. Če le mogoče, potem predebateramo film, najboljšje, če pod vodstvom spretnega poznavalca.

Za kaj gre

Gre za to, da nadomestimo preveč pasivno držo gledalcev z bolj aktivno; skušamo zbuditi kritični čut, naj bo že ideološki ali umetniški.

Paziti moramo pri tem, da ne zapademo v dve skrajnosti.

Prva je bolj splošna pri gledalcih in je v tem, da gledajo v filmu predvsem in samo (glavno) vsebino in razdelitev (umetniških) log.

Druga je bolj pogosta pri nekaterih kritikih, ki gledajo samo na formo: na to, kakšna je „govorica“ filma, kako je izdelan in predvajan, kako je vsebina prikazana. Tisti, ki letajo za edinstveno formo, kmalu zapadejo usodni zmoti: za vreden film imajo le še tistega, ki je drugačen, kakor so vsi drugi, ki, če le mogoče temeljito izpada iz vrste drugih. Kako so danes vsi podvrženi taki sodbi! Odtod silen uspeh „non-konformistov“ (morda bi jim smeli reči kar nezadovoljneži?), „novega vala“ itd.

Katoliška filmska kritika in pravna ocena vedno skuša upoštevati oboje. Zato pa mnogokdaj ni pravega razumevanja, kako da je kak film zanjo slabši, ko vendar večina „nič slabega ne vidi“; drugič pa je kak film še kar dobro ocenjen, a vendar se „vsi nad njim zgražajo“.

V rimskem Mednarodnem inštitutu „Pro Deo“ kinematografska razčlemba obsega dvoje stvari: 1. obdelava osrednje teme; 2. razčlemba filmske govornice.

A. Obdelava osrednje teme

1. Določiti osrednjo temo. Ne gre samo za to, kar navidez je zgodba, ampak za celotno zamisel; za to, kar je pisec filmskega libreta hotel predvsem povedati.

2. Preveriti temo z razčlembom glavnih prizorov. Ko sodimo, da smo začeli z odločitvijo teme, skušajmo dognati, če se morda ne motimo. Glavni prizori nam bodo ali potrdili našo izbiro, ali pa nas napotili v drugo smer. Obenem že moremo nekoliko gledati, če ti prizori res prav izražajo temo: so jasni ali temni; učinkoviti ali brezbarvni itd.

3. Izraziti idejno sodbo o temi. Večkrat bomo morali priznati, da je ideja blizu katoliške zamisli o življenju, da je morda celo izrazito krščanska. Drugič bomo znali najti vsaj človečanske vrednote. Tako se ne bomo pohujševali, če slišimo, da je Mednarodni katoliški filmski urad pohvalil ali celo podelil prvo nagrado kakemu poljskemu ali kitajskemu filmu ali nemško-jugoslovanski soprodukciji „Zadnji most“ (Maria Schell v glavni vlogi).

B. Razčlemba filmske govornice

1. Vsebinska z zapletom in razpletom, z glavnimi in stranskimi osebami mora podpirati in izražati glavno temo. Da je res filmsko izražena, ne sme iti za samo zapovrstje slik ali izražanje mrtvih pojmov, marveč za duševno dogajanje v glavnih igralcih, za ideje, živete s čutom in čustvom.

2. Slikovni ritem. Slika je glavni izraz filmske govornice. Od tega, kako so slike vezane v prizore in ti v tako imenovane „slednice“, je odvisna pravilnost izražanja, pa tudi način dogajanja. Vsa montaža slik je kakor pike in vejice, klicaji, vprašaji, pomišljaji; obenem pa tudi naglost ali počasnost razvoja, s tem pa nemalokdaj tudi vsebina: počasnost n. pr. pomeni slovesnost ali prič-

Dan katoliške mladine

Na praznik presvete Trojice se je letos zbrala katoliška mladina iz slovenskega dela Koroške v Šmarjeti v Rožu, da tam proslavi svoj mladinski dan. Da smo se prav v Šmarjeti zbrali, je povod novi farni dom, katerega blagoslovitev in otvoritev je bila na ta dan. Pa tudi lep košček koroške zemlje se skriva tukaj pod Obirjem, kjer se končuje Rož in začneja Podjuna; zato si je hotela mladina tukaj pripraviti svoje srečanje.

Mladina iz Zilje, Roža in Podjune

Pri letošnjem muhastem vremenu smo se upravičeno bali, da nam bo slabo vreme zopet motilo mladostno razpoloženje, kakor je to bilo lansko leto na Radišah. In res, ko smo se v nedeljo prebudili, je bilo vse zamegljeno in izpod neba je padal dež. Toda radio-vremensko poročilo nas je potolažilo, češ da se obeta lep dan. V tem upanju se je podala na pot mladina iz prav vseh naših župnij s svojimi vozili in avtobusi in ob napovedani uri je bilo v Šmarjeti kakor na sejmu; saj je mrgolelo mladih in veselih obrazov po vasi. Toliko mladine še Šmarjeta gotovo ni videla. V spravedlu, ki se je razvil za kolono mladinskih zastav in se pomikal od šole proti novemu domu ob župnišču, je korakalo skoro tisoč fantov in deklet. Med pohodom je igrala globasniška godba, mladina pa je pela in molila.

Na prostranem dvorišču med župniščem in novim domom je bil postavljen velik oltar, na katerem je bil oltar za slovesno mladinsko sveto mašo. Ob lepi spremljavi godbe je vsa množica fantov in deklet v skupni molitvi in petju prisostvovala sveti maši, katero je daroval mil. g. kanonik Zechner. V nagovoru je gospod kanonik pozival mladino, da naj izpoveduje neustrašno svojo vero v troedinega Boga in to bodi odgovor katoliške mladine na zlaganost sveta v sodobnih zmotnih naukih.

Blagoslovitev farnega doma

Po končani sveti maši je gospod kanonik blagoslovil novi farni dom. Veličastna in moderno zgrajena stavba je lahko v velik ponos Šmarjetčanom. V starem delu doma je prenovljena dvorana, nad njo pa cela vrsta majhnih sobic, ki bodo služile za stanovanja onih, ki bodo v tej hiši delali duhovne vaje. Vse večji in še lepši pa je novozgrajeni del doma, v katerem so še

deloma sobice, ostalo pa so večje sobe za konference, obednica in drugo. Poleg običajnih naprav je posebnost še napeljava kurjave na olje.

Po okusnem okrepčilu se je začel popoldanski del programa, ki je obsegal zabavni in resnejši del. Za to akademijo velikega formata — saj moremo reči, da so sodelovali prav vsi navzoči, se je nabralo še več mladih gledalcev, katerih število se je močno približalo številki 1500.

Mladina poje in raja

Za veselo razpoloženje so predvsem skrbeli muzikantje, ki so bili v treh skupinah. Na odru je zavzela prostore najmočnejša skupina muzikantov; to so bili tamburaši iz St. Jakoba, St. Janža, Sveč in Celovca, katere je vodil njih voditelj Gabriel Hanzl. Bil je to mogočen zbor kakih 50 tamburašev, ki so parkrat v presledkih prav lepo zaigrali svoje venčke narodnih pesmi in korčnic. Prav tako so mnogo pripomogli k lepemu uspehu prireditve globasni igralci na godala, ki so dajali prireditvi slavnostnejši izraz. Za razvedrilo pa je skrbel jazz-godba iz Slovenjega Plajberka, ki je s svojimi poskočnicami prepletala veseli del prireditve.

V prvem delu so nastopila tudi dekleta iz Šmihela, Pliberka in St. Jakoba, ki so prav ljubko zarajala in izvajala simbolične igre, pa tudi umetnice z žogicami iz Šmihela so zares zaslužile vso pohvalo gledalcev. Nekaj svojevrstnega so pokazali fantje iz Pliberka s svojo »talno telovadbo« in pokazali precej spretnosti. Pa tudi gospod Mihor, ki je vodil vse mladinsko slavje, je s svojimi družabnimi igrami in skupnim prepevanjem narodnih pesmi pozivil veselje razpoloženje navzočih mladine. Zbrano mladino sta v začetku pozdravila predstavnik vodstva Katoliške mladine, govor pa je imel g. dr. Vospernik.

Igra o božjem kraljestvu

Drugi del prireditve pa je bil resnejše vsebine. S sodelovanjem prav vseh navzočih so igralci iz St. Jakoba, Sel, Celovca in Vogrč igrali duhovno »Igro božjega kraljestva«. Je to vesela igra, katero je napisal prof. Ninko Kuret in hoče prikazati boj med Bogom in satanom za neumrjoče duše. Vse skupine katoliških mladlin po župnijah so imele odmerjene vloge in so tako v večjih skupinah zastopale vrste ljudi, kot so ver-

Najnovejši Vzhodni zbornik

Pred nekaj tedni je izšel Vzhodni zbornik »Kraljestvo božje 1961/62«. V lepi moderni opravi Rafka Vodeba, ki študira umetnostno zgodovino v Louvainu v Belgiji, se nam predstavi ta knjižica 120 strani in s tem zaključuje drugo desetletje, odkar je začela izhajati revija, sedaj zbornik, ki je posvečen vprašanju krščanskega Vzhoda. Ker smo nekako sredi Evrope in razumemo bratsko slovansko dušo in bratske jezike, smo Slovenci nekako dolžni, da posredujemo zapadu zanimivosti in bogastvo vzhodne Evrope in da delamo za zedinjenje ločenih kristijanov. Ker smo tik pred začetkom velikega drugega vaticanskega

vesoljnega cerkvenega zbora, je ta knjižica zelo pomembna. Prvih šestdeset izvodov je šlo takoj naravnost v Rim, kjer je tudi sedež znane Slomškove ustanove »Apostolstva sv. Cirila in Metoda«.

Naj ta knjižica najde pot tudi v knjižno zbirko slehernega našega absolventa srednjih šol, pa tudi drugim jo priporočamo, saj je pisana preprosto. Marsikaj novega mu bo povedala in sosedje nimajo kaj takega. Cena knjižici je 20.— šil.

Na razpolago so tudi Vzhodni zborniki prejšnjih let. Dobite jih pri Mohorjevi v Celovcu.

kovanje ali strah, kar vse je odvisno, še od drugih filmskih pripomočkov za izražanje zlasti duševnega dogajanja. — Kakšen je ritem v tem filmu?

3. Glasbeni ritem je tak pripomoček. Je pa neprimerno bolj izrazit, a tudi mnogo bolj prefinjen kakor slika. Sposoben je izraziti to, česar nobena slika ne more; in če se včasih kaka slika globoko vtisne, se zaradi spretnosti glasbe — ki se je pa gledalec večkrat sploh ne zaveda. — Ali v filmu glasba odgovarja tej nalogi?

4. Predvajanje. Ali so igralci skladni s prej navedenimi filmskimi prvini, ali pa se malo zmenijo zanje? Če gre za zadnje, govorimo, da film ostaja gledališče. (Jugoslovanskim filmom skoro vedno očitajo to slabost.)

5. Fotografija. Vsa igra svetlobe in sence, luči in teme dopolnjuje ustvarjanje filmskega ozračja, v katerem bi naj se dogajala osnovna zgodba oz. izražala osrednja tema.

Skratka: Vsa razčlemba je v tem da določimo glavno idejo filma. Nato moramo pregledati, če vse prvine filmske govornice pravilno (v slikah, besedah, glasbi) izražajo to idejo.

Ko gremo prihodnjic v kino, pazimo na dvoje: 1. izbira, 2. presoja. Sprva ne bo lahko. Čez čas pa postane tak obisk kina prava zabava in nov užitek, o katerem večina obiskovalcev na žalost prav nič ne ve — zato pa tudi od kina večkrat nima nič drugega kakor škodo.

J. R.

ni, posvetni, in krščanska mladina. Posebna skupina pa so bili pomagači satana na zemlji; to so poglaviti grehi in njihovi pomočniki. Pa tudi Mihael je imel svoje glasnike; to so bili angeli. Ta večni boj med božjimi in peklenškimi silami sicer preneka ter ugonobi, vendar je na pohodu nova krščanska mladina, ki je pripravljena svet osvajati za Kristusa.

K uspehu te zahtevne in globoke igre je mnogo pripomoglo lepo igranje globasniške godbe in besedilo igre, katero so imeli večina gledalcev v roki. Igra je kljub nekaterim pomanjkljivostim, ki so pri tako obširni igri skoro neizogibne, naredila na mladino močan vtis in tako dala celotnemu dnevu apostolski značaj.

Pozdrav prijateljem mladine

Popoldanske prireditve se je udeležilo tudi več predstavnikov katoliškega javnega življenja na Koroškem. Tako smo imeli v svoji sredi mil. g. prelata dr. Blümla, ravnatelja slovenske gimnazije dr. Tischlerja, predsednika narodnega sveta dr. Inzka, predsednika Kulturne zveze dr. Zablatnika in še mnogo drugih izobražencev ter prijateljev katoliške mladine. S tem so pokazali, da jim je krščanska mladina na Koroškem zares zelo pri srcu, za kar so jim naša dekleta in fantje globoko hvaležni.

Letošnji mladinski dan v Šmarjeti je bil zares izraz dela in žrtve katoliške mladine in to je bilo tudi vidno na veselih in ponosnih obrazih mladine, ki se je v najlepšem redu veselo vračala na svoje domove.

Žrtve bogatijo življenje

(Nadaljevanje s I. strani)

Prosti čas: S skrajšanjem delovnega časa — v Ameriki mislijo celo že na 35-urni delovni teden — nastaja problem prostega časa. Sociologi in funkcionarji sindikatov, duhovniki in zdravniki, posestniki tovarn in državna oblast: vsi si delajo preglavice, kako bi dali prostemu času delavca smisel. Ta človek brez doma ni samo izpostavljen zunanjim vplivom, ampak tudi v sebi ne čuti več smisla, ker je tam le zevajoča praznina. Razumljivo je, da je zaradi tega na begu pred samim seboj, pred praznino, in da beži v plitvo zabavo, ker tam pozabi, kako je nastrojen, da beži v alkohol, ker tam te vse utaplja, da beži v svet sanj in praznine, ki se mu nudi v filmu, ker tam pozabi realnost. Ti pa bodi drugačna, ker je pri tebi smisel, kjer je pri drugih praznina. Ti, mladina, boš znala uporabljati prosti čas, ker si katoliška. Tvoje vedenje bo zrcalo tvoje duše in izžarevalo v svet toploto Kristusove blagovesti.

Ker smisel ni v uživanju, boš imela i, katoliška mladina, tudi jasna načela v razmerju fanta do dekleta. Ljubezem, kakšna beseda! Kako se v današnjem času zlorablja. Življenjska sila je, ki jo je podaril Bog samo človeku, in kot taka je seveda sveta. Iz prave priprave na zakon bodo zrastle zdrave in katoliške družine, proti vsem nasprotnim tokovom današnjega časa.

In kje, boste vprašali, naj dobimo pogum in moč za katoliško smer v mišljenju, govorjenju in dejanju? Vedno in povsod se nam nudi možnost za solidno versko izobrazbo. Kar potrebujemo, je samo notranja potreba po krožkih, mladinskih urah, samoizobrazbi s pomočjo jasnega katoliškega tiska, samoobnovi v duhovnih vajah in sličnih tečajih. Podlaga vsemu temu pa je misterij, ki skozi vsa sto- in tisočletja, odkar se oznanjuje Kristusova vera, še ni izgubil svoje važnosti: povezanost s Kristusom po njegovi Cerkvi, ki jo je ustanovil, in po svetih zakramentih, ki jih je upostavil. Od oltarja se razliva moč današnjemu človeku brez doma, od tam prihaja obnova in smernica jasnega in načelnega življenja, tam se umirja človek brez strehe in se preraja v novega človeka dvajsetega stoletja.

Da vsaj malo doprinesemo k ozdravljenju naše okolice, v tem je naše poslanstvo. Katoliška mladina: zavedaj se dejstva, da svet od tebe pričakuje, da boš izpolnila to poslanstvo. Ne bodi kakor »hrast, ki vihar na tla ga zimski tresne«, ampak stoj kakor drevo, ukoreninjeno v pridobljenem fundamentu, in kljubuj vsem vetrovom našega sveta!

ZA DOBRO VOLJO

Najbolj nesmiselno postopajo ljudje s kavo. Poglejte! Najprej jo pražijo, da postane črna. Potem ji dodajo mleka, da bi bila bela. Poleg tega ji dodajo cikorije, da bi bila bolj grenka, nato jo pa osladijo, da bi bila bolj sladka. Nazadnje jo kuhajo, da postane vroča in nato pihajo vanjo, dokler se ne ohladi...

Delo v gozdu v poletnem času

Zaradi preobremenjenosti z delom v kmetijstvu poleti ni moč raznih potrebnih del v gozdu opraviti in jih je treba odložiti na jesen ali celo na zimo. Vremenske prilike pa so takrat navadno neugodne. V času rasti so najnuj potrebna razna dela pri vzgoji mladega gozda. V letni dobi se da vse bolj presoditi, kje plevel prerašča nasade in naravni podmladek, ga zadržuje v razvoju in uničuje. Tam moramo brez odlaganja odstraniti škodljive ovire. V starejšem gozdu bomo samo v tem času mogli dognati, ali je zarast pravilna, ali je obsečenost gozdnih tal primerno. Na z listovci močno zaraščenih parcelah je obsečenost takšno, da ni videti nobene zelene trave pod drevjem. Tako stanje je zelo neugodno, ker se ne vrši pravilno razkrajanje odpadkov in radi tega izostaja tvorba humusa in preskrba s potrebno hrano za korenine. To vpliva na slabo rast, drevje hiti v gostem sestoju v višino in rast na debelosti zaostaja. Drevesa so šibka in neoporna, s slabo razvito krono. Pa tudi v čistih borovih gozdovih, kjer so gozdna tla slabo obsečena, se naseli razni plevel, vres, mah in drugo, kar slabša gozdna tla. V redkih sestojih, kjer je potrebno, da bi se prazna mesta zarastla, se ne more vršiti naravno pomlajevanje, ker seme gozdnih dreves ne pride do zemlje, da bi moglo vzkaliti. Na takih mestih moramo že med letom pripraviti kraj s tem, da odstranimo rušo,

prekopljemo na manjših površinah zemljo in tako omogočimo, da seme vzkali. Še bolj go-tovo pa je, ako ta mesta spomladi posadimo s tisto vrsto, ki bo dala mešan gozd, pravilno zasenčenje in gozdnemu drevju zboljšala življenjske pogoje.

V letnem času se v gozdu pojavljajo razni nevarni gozdni škodljivci, največ na iglastem drevju. Že meseca maja nastopijo rilčkarji, ki objedajo skorjo v nasadih in naravnem podmladku in drevesca se posušijo. Ta moramo skrbno pobirati. Letos bo ostalo mnogo neizdelanega snežnega poloma v gozdu, kar bo povzročilo močno razširjenje raznih lubadarjev. Najnevarnejši je smrekov lu-

badar, ki ima v enem letu dva roja. Ob pomankanju odpadkov napade tudi zdravo drevje. Bodimo na straži, da preprečimo njegovo razširitev, s tem, da pravočasno olupimo vse poškodovano drevje.

Izrabimo poletni čas za natančen pregled celega gozda, ker je nam samo v tem času mogoče vse prehoditi, opazovati rast in si napraviti načrt za nadaljnje delo. Radi tega zahajajmo med letom pogosto v gozd, se seznanjajmo s potrebami in vzgojo gozdnega drevja, da tako dosežemo izboljšanje produkcije lesa. Pa tudi spoznavanje življenja v gozdu in naravi bode na vsakogar ugodno vplivalo, mu nudilo mnogo razvedrila in veselja, da tako pozabi napore vsakdanjega dela ter se še bolj tesno priklene na rodno grudo.

M. Z.

NEGA ROK

Rok, ki so lepo bele in negovane, ne opevajo samo pesniki, marveč so vsakomur prikupe, saj z njimi pozdravljamo, čestitamo, voščimo srečo. Angležinje si pomagajo takole: v topli milnici si umivajo roke toliko časa, da se koža na debelo pokrije z gosto milno peno, na to penasto plast potresejo žličko sladkorne sipe in jo dobro vdrignejo v kožo. Že po nekaj minutah so roke mehke in lepo bele. Naše gospodinje ki mesijo kruh, si pa roke ubelijo s testom; kmečka dekleta si jih umivajo s kuhano zelenjavo, ki jo pripravljajo za krmo, saj soli in kisline v taki zelenjavi res tudi ubelijo kožo. Raskave, črne, nikoli dobro umite roke vidimo največ le pri zanikrnih pomivalnikah, ki jim težko dopoveš, da si z navadnim pomivanjem posode kvantijo tudi roke in da se jim zajeda mastna, črna nesnaga pomij v kožo in za nohte, ki je zlepa ne odpraviš.

Pa vendar je pomivanje in snaženje posode lahko in prav nič nečedno delo; pomivalka, ki to delo skrbno opravlja, ima lahko vedno čiste in snažne roke. Pravilno pomivanje posode je eno najboljših kožljivih vprašanj higijene, zlasti v družinah, kjer so otroci, bolniki ali celo domače živali. Vsaka gospodinja, ki zaupa to delo svoji pomočnici, ravna prav, če ji pri tem pomaga in jo hkrati nadzira. Saj roke najbolj ne gube, če nanje paziš. Ne prijemlji vročih ali črnih loncev z golo roko, marveč s cunjjo. Tudi pepel in premog odpraviš najbolje, če natakneš na roko staro rokavico ali celo nogavico. Če se ti ogljeni prah zaje v kožo, se ga težko rešiš. Kadar pomivaš, si roke nazadnje dobro umij z

milom v topli vodi in jih močno obriši. Če pustiš kožo vlažno, ti razpočka. Večkrat, zlasti pa zvečer, si otri roke z glicerinom ali vsaj z zrnecem masla. Ko se zjutraj umivaš, si obriši prste tako, da si z brisačo podrgneš kožico od nohta, da se ne bo preveč zarašča čez noht, kar ni lepo.

Ko umivaš prikuhano posodo, je ne dhgni z nohti, da se ti ne skrhaljo; taki nohti se pri šivanju zatikajo, pa se tudi začesnejo in lahko močno bole. Prikuhano posodo odrgni z leseno trščico. Zlica se namreč obrusi in tudi posodi škoduje, zlasti lončeni.

Črni nohti so seveda še grši kakor premajhni. Nega rok ni nečimrnost; tudi kmečka in delavska gospodinja ali dekle zapravi le malo časa za manikiranje, ki ga lahko opravi mimogrede pri delu in umivanju. Rdeče, ozeble roke so posledica nezadostnega negovanja kože. To zakrivimo često samo z neprevidnim ravnanjem pri delu zdaj v topli, zdaj v mrzli vodi, zdaj v zaprtim prostoru, zdaj zunaj na hladnem in pa z uporabo ostrega mila.

Ozeble ali rdeče roke drži večkrat na dan v gosti in topli izkuhi pšeničnih otrobov, obriši jih z mehko brisačo, nadrgni z žganjem in zavij v flanelo ali natakni velike usnjene rokavice. Da roke ne bodo pordele, porabljal naslednje sredstvo: zmešaj 15 g mila, 15 g kafre, 5 g terpentinovnega cveta in 8 g salmiakovega cveta. Milo nstrgaj in ga razpusti v cvetu, kafro prav tako. S tem namaži roke vsak dan dvakrat. Po vsakem umivanju obriši roke.

Milo naj bo vedno nežno, ne ostro.

NEKAJ O VODI

Voda je bistvena sestavina človeških in živalskih teles. V naši krvi je približno 80 odst., v mišicah približno 70 odst. V človeškem telesu je v celem do 72 odst. vode; podobno je pri živalih, ki prav tako sestojajo poglavito iz vode. Zato je voda izredno važna pri prehrani ljudi in živali. V rastlinah pa je še posebno dosti vode. Sočni, zeleni rastlinski deli je vsebujejo nad 90 odst., v olesenelih delih pa je polovico vode. Rastline sahejo in umirajo od žeje, če pritisne suša.

Popolnoma bistra in brezbarvna kakor tudi brez vsakega vonja in okusa je kemično čista voda; prav zato nam ne gre v slast. Sicer pa ni nikjer v prirodi popolnoma čiste vode. Celo snežnica in dežnica, najčistejši prirodni vodi, vsebujejo tuje snovi v raztopini. Navadna voda vedno vsebuje večjo ali manjšo količino v sebi raztopljenih plinov ter raznovrstnih soli. V tankih plasteh je tudi navadna voda brezbarvna, če je dovolj bistra in ne vsebuje barvil. V debelih plasteh dobi zelenkast sij, v prav debelih pa modrikasto ali sinjo barvo: jezera in morje.

Dobra voda je najcenejše zdravilo. Popiti bi ji morali vsaj 8 kozarcev na dan, da bi z njo odpravili čim več škodljivih snovi iz telesa. Vsaj 4 kozarce na dan pa le popijte! Enega zjutraj, ko se prebudite, dva čez dan, enega pa zvečer, preden ležete. Pijte počasi, požirek za požirkom. Če ste zelo trudni, popijte kozarec tople vode.

Vodo preizkusiš, ali je dobra ali ne, če jo denes v steklenico, dodaš košček sladkorja in zamašiš. Pusti jo nekaj dni na svetlem. Ako dobi prej čista voda mlečnato barvo, ni dobra. Čista voda orosi, nečista kosi, pravi srbski pregovor. V vročini pijo zlasti ljudje na deželi mnogo vode, toda kjer se čede v vodnjak ali studenec ljudski otrobki, je voda okužena s klicami legarja (tifusa), ki še vedno kosi človeška življenja v naših krajih. Če ne vemo, ali je voda zdrava, jo prekuhajmo ali klorirajmo. Klorirana voda resda ni pitna, toda tifus je vse hušji. Za pijačo je najboljša voda v toplini 8–12 stop. C. Mehke vode, ki vsebujejo malo apnenih in magnezijevih soli, so boljše za pijačo kakor trde, četudi niso prijetnega okusa.

Velika nadloga za človeštvo so postale odpadne vode iz velikih mestnih industrijskih krajev. Razne oblasti naj bi vsem tem pojavom posvečale posebno skrb, da se ne spremene vse naše tekoče vode v smrdljivo brolgo, na kvar splošnemu in gospodarskemu življenju.

Le 40 odstotkov otrok na svetu uživa šolski pouk, ugotavlja najnovejša statistika UNESCO (Ustanova za prosvetne, socialne in kulturne zadeve pri Združenih narodih). Največje število šolarjev — 200 milijonov — je v Aziji, kjer so pa šole najbolj redko sejanje.

Otrok in plavanje

Plavati naj začne otrok, — a kdaj? Starši jemljejo otroke na poletno kopanje na prostem že s tretjim letom. Seveda pazijo, da jim otrok ne zaide ali pače v globoko vodo in da ga sonce preveč ne ožge. Najlaže je tam, kjer so posebni, 30–50 cm globoki bazenčki za najmlajše. Če imajo otroci v vodi račke, čolničke, žoge, zračnice ali kaj podobnega, se bodo rajši igrali in bodo prej dozoreli za plavanje. S triletnimi je še brezuspešno, da bi jih navadili plavanja, s štiriletnimi gre izjemoma, petletni otroci pa navadno že plavajo. Skrajni čas, ko morajo vsi otroci splavati — za kar naj skrbne starši — je čas pred puberteto.

Kako učimo otroke plavanja? Evo nekaj najvažnejših napotkov. Prvi pogoj: voda mora biti dovolj topla, okrog 22 stop. C; najprimernejša je morska voda, ker je topla in zaradi soli nekoliko bolj gosta. Drugi pogoj: otroci morajo biti že tako navajeni na vodo, da se je ne boje več. Z različnimi igrami se morajo najprej navaditi na potapljanje, na gibanje pod vodo in na gledanje pod vodo. Primer: očka se v vodi, ki mu sega skoraj do pasu, razkorači, otrok pa mu mora splavati med nogami na drugo stran. Ali: iskanje svetlih predmetov, kosov belega porcelana ali aluminijastih krožnikov na dnu vode. Nadaljnja naloga: otrok se postavi k steni plavalnega bazena in se z vodoravnim odrivanjem uri v drsenju ob površini vode. Šele tako pripravljenega otroka učimo pravih plavalnih gibov z rokami in nogami. Začetnike od 4. do 10. leta učimo prsnega plavanja, s starejšimi pa lahko vadimo tudi crawl. Največja napaka je nasilje! Nikoli ne smemo otroka siliti v vodo, ne smemo ga nasilno namakati, nasilno potopiti glavo ali ga cel vreči v vodo. Take in podobne napake povečajo strah pred vodo, posledice se poznajo še dolga leta pozneje. Otrok, ki ga v vodi misimo nikoli ne varali ne razočarali, se bo najhitreje navadil plavanja. Znani so tudi primeri, ko otroci, čeprav še neplavalci, prav radi skačejo z deske v globoko vodo, ker popolnoma zaupajo očetu ali materi, ki jim pomoli roko ali palico.

Ura „v glavi“

»Meni ni potrebna budilka, imam uro v glavi« — te besede ste morda že slišali od marsikaterega znanca.

Ali se sploh more človek sam zbuditi ob določeni uri? Na to vprašanje odgovarja prof. dr. Günther Klausner z univerzitetne klinike v Freiburgu v Nemčiji takole:

»Res je, so ljudje, ki imajo »uro v glavi«. O tem sem napravil na tisoče poskusov in prišel sem do naslednjih ugotovitev: 70 odst. vseh pregledanih odraslih ljudi je bilo sposobnih, da so se ob določeni uri sami zbudili, 23 odst. tega ni zmoglo vedno, medtem ko se 7 odst. ljudi sploh ne more samih zbuditi.

Pojav »ure v glavi« temelji na fiziološki lastnosti možganov, ki je nastala tako, da človek pred spanjem intenzivno misli na določeno uro. Mnogi ljudje uporabljajo tudi druga »pomožna sredstva«, da bi »budilko v glavi« navili na točen čas.

Tako nekateri trkajo določeno uro s prstom po lesenem delu postelje, drugi udarjajo z nogo po postelji tolikokrat, da to odgovarja uri, ko se morajo zbuditi, spet nekateri bijejo to številko po zidu, ali pa zavijejo odgovarjajoče število vozlov na žepnem robcu, ki ga potem devajo pod glavo; ali pa se primejo za palec na nogi tolikokrat, kolikor znaša ura, ko morajo vstati.

Seveda so vse to sredstva za intenzivno, koncentrirano mišljenje pred spanjem.

ŽENITNI OGLASI NEKDAJ

Menda sta od najstarejših časopisnih ženitnih oglasov inserata, ki sta izšla 16. maja 1789 v baselskem listu »Pogovori iz kraljestva mrtvih«. Prvi se glasi: »Iščem za ženitev nevesto, ki ima 20.000 goldinarjev. Ženin obljublja vse možne prijaznosti, postavlja pa za pogoj, da bo na mizi vedno dobra jed in da bo vino prvovrstno. Je 32 let star in je na obeh nogah hrom.«

Drugi oglas je poslala ženska in sicer: »Iščem moža, ki se hoče ugodno poročiti. Piti mora vodo. Žena mu bo dala vsak dan 7 kron za igranje kart in vsaka tri leta novo obleko. Čevlje si mora krpati sam, vse potrebno orodje je v hiši. Tudi mora znati zakuriti, ker dama nima dekle. Kandidati si nevesto lahko ogledajo!«

Šoferski kotiček

Prva pomoč

Motor steče, ko dodamo plin, se duši ali ustavi

1. Nesnaga ali voda v vplinjaču. Najprej očistimo šobe; če ne pomaga, razderemo in očistimo ves vplinjač, zlasti plavačev prekat, kamor se nesnaga najraje useda;
2. Črpalka za gorivo ne daje dovolj bencina;
3. Motor je še hladan. Nekaj časa (ena minuta je tudi pozimi dovolj!) naj teče stroj v praznem teku z zaprtim zrakom. Potem z občutkom speljemo, ko se ugreje, dobro vleče;

Segret motor nemirno teče v praznem teku, se ustavlja, če odvezamemo plin

1. Pregosta mešanica za prazen tek, izpušni plini dišijo po bencinu, izpušna cev je črna: nastavimo prosti tek po navodilu;
2. Revna mešanica v prostem teku; preglejmo tudi cev od vplinjača do sesalnih ventilov, če je res tesna; privijmo vijake, zamenjamo tesnila;
3. Prenizko kompresijsko razmerje: izrabljeni valji, bati, batni obročki, netesni, zažgani ventili. Izmerimo kompresijo pri mehaniku, popravimo vzrok. Če kmalu opazimo, je včasih dovolj, če le nastavimo ventile;
4. Izrabljene svečke, napačne razdalje med elektrodami. Nastavimo jih ali zamenjamo. Zažgane kontakte v razdelilcu ali prekinjalcu očistimo;

Sicer peljemo, vendar motor ne „vleče“, kot bi moral

1. Zamašen vplinjač;
2. Z ene svečke je odletel kabel. Natakni mo ga. Ena ali več svečk je močno zamazanih ali defektnih. Nove svečke (na vsakih 15000 km) delajo čudeže;
3. Prenizko kompresijsko razmerje. Popravilo prepustimo delavnic;
4. Pri visokih vrtljajih motorja izpada vžig. Izrabljene ali defektne svečke — preskusijo naj jih v delavnici;

Pokanje v motorju — celo zelo na glas

1. Pokanje v vplinjaču. Če vozimo še naprej, tvegamo požar — eksplozije v sesalnih vodih in vplinjaču povzročijo največ avtomobilskih požarov. Vzrok je prerevna mešanica v delavnici naj natančno nastavijo vplinjač, ali netesni sesalni ventili (popravilo samo v delavnici);
2. Pokanje v izpuhu je tudi zelo „dobro“ znak. Vzrok: defektni izpušni ventili (v kompresijskem taktu uhaja mešanica v vroči izpuh in eksplozivira) ali pa se je v valju nabralo oglje, ki žari in povzroča samovžig goriva. Popravilo preprustimo delavnici;

OBRTNIKI - TRGOVINE - PODJETJA! OGLAŠUJTE
Pratiko imajo ljudje vse leto pri rokah
V DRUŽINSKI PRATIKI 1963!

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

Charles Nodier:

Zgodba o KAČARJEVEM psu

V našem gozdu na Javorniku je blizu Martinjega sela živel dobrondušen drvar, Kačar po imenu. S svojo spretno sekuro je napravljaval butare in drva ter tako siromašno preživljal sebe, svojo ženo in dva ljubka otroka, s katerima ju je bil obdaril ljubi Bog: sedemletnega dečka, kostanjevih las, Francka in šestletno svetlolaso deklico Francko. Razen tega sta imela še psa oziroma psico z nakodrano dlako; bila je črna od repa do glave, le gobček je imela rdečkast. V vsem okolišju ni bilo najti psa, ki bi bil tako navezan na svojega gospodarja. Ime ji je bilo Živka.

Gotovo se spominjate časov, ko se je klatilo po javorniških gozdovih še vse polno volkov. Bilo je tisto zimo, ko je zapadlo nenavadno veliko snega in je revežem hudo predlo po žledolozih. V vsem okolišju je vladal tedaj pravi obup.

Kačar, ki je odhajal vsako jutro po svojem poslu in ki se spriču svoje ostre sekire volkov ni bal, je dejal nekega jutra Kačarici:

»Žena, glej, da ne puščiš od doma ne Francka in ne Francke, dokler ne prirede velikega lova in ne preženo volkov! Bilo bi prenevarno za otroka. Priti smeta kvečjemu od kočice do bajerja, kjer sem nabil ob poti kole, da se ne pripeti kaka nesreča. Tudi Živke, ki bi najrajši vedno dirjala koli, mi ne spuščaj!«

To je zabijeval potem Kačar svoji ženi vsako jutro.

Nekega večera se pa mož ni vrnil ob navadni uri. Kačarica je hodila neprestano na prag in zaskrbljeno spraševala:

»Moj Bog, le kje se je zamudil?«

Končno je zaklicala:

»Ej, Franček!«

Tudi Živka ji je skočila skoro na rame, kakor da bi ji hotela reči: »Kaj pa jaz, ali jaz ne bom šla?«

»Mir!« jo je odpravila Kačarica; nato pa je dejala: »Poslušaj, Franček, stopi tja-le do griča in pogledaj, če še ne prihajajo oče! Francka, ti pa pogledaj proti bajerju, če ne manjka ob stezi kaj kolov!« Nato je še enkrat na vse grlo zaklicala: »Kačar! Kačar!«

»Mir, Živka!«

Otroka sta hitro stekla in ko sta se kmalu nato zopet sešla blizu križišča, kjer je oza proti bajerju sekala ono proti gničku, je dejal Franček:

»Primojdunaj, hočem najti očeta, pa če me tudi požro volkovi!«

In Francka je pritrdila: »Primojkokoš, pa naj požro še mene!«

Medtem se je vrnil oče Kačar, prišedši po veliki poti od Martinjega sela, ker je moral oddati pri Bregarjevih koš polen.

»Ali si videl otroka?« je brž vprašala Kačarica.

»Otroka?« se je začudil mož. »Naša otroka? Za božjo voljo, ali ju ni doma?«

»Poslala sem ju tebi naproti do grička in do bajerja, a ti si prišel po veliki poti.«

Kačar ni odložil sekire, temveč brž odhitel proti koncu bajerje.

»Če bi vzel še Živko s seboj!« je klicala za njim žena.

Toda Živka je bila medtem že daleč pred njim, da jo je hitro izgubil z vidika.

»Franček! Francka!« je klical na ves glas, toda nobenega odgovora ni dobil.

Tedaj se mu je stisnilo srce in zgrabil ga je strah, da sta otroka morda že izgubljena.

Ko je tekel še nekoliko časa, se mu je nenadoma zazdelo, da je zaslišal Živkin glas.

Geneviève Duhamel:

MALIKRISTOF

»Danes sem šel pa po stani cesti,« je dejal oče Petač, ko je sedel za mizo k večerji. »Kalvarija bi bila pa res že potrebna popravila.«

Mati, ki je imela opravka s štirimi otroki, ni odvrnila ničesar, toda najmlajši, Jakec, je brž dvignil glavo:

»Tudi jaz sem tjo videl zadnjič, ko smo šli iz našega otroškega zavetišča tam na sprehod in trgali rože ter jih polagali pred dobrega Jezusa. Videli smo, kako je kamenje v... v... no, kako se reče tistemu, očka, ki drži križ?«

»Menda misliš podstavek.«

»Da, podstavek. Res, vse kamenje v podstavku je že omajano.«

Ko je mati razdelila juho po šestih krožnikih, se je lahko vmešala v pogovor še ona.

»Saj ta naša kalvarija še ni tako stara. Še prav dobro pomnim, ko so jo postavljali. Bila sem stara nekako toliko kot Jakec, kakih sedem ali osem let. Imeli smo sveti misijon in postavili so jo v njegov spomin. Vsi so hodili tedaj še po tej cesti; toda pozneje, ko so zgradili novo, je ostala čisto zapuščenca. Da, prav dobro še pomnim... Dvanajst mož je tedaj neslo križ na ramah.«

»Dvanajst!« je vzkliknil Tonček. »Ali je tako težak, mama?«

»Da, zelo težak. Zdi se mi pa, da podstavka tedaj niso zgradili dovolj trdno, ker se je že tako hitro razmajal.«

»Zakaj ga pa ne popravijo?«

»Bilo je precej drago. Časih je bil naš trg bogat, toda sedaj je mnogo hiš propadlo, drugod imajo pa mnogo otrok.«

»Kot pri nas, mama!«

»Da, kot pri nas,« in mati se je zadovoljna ozrla po rdečih licih svojih sinov in hčera.

Tedaj je planil naravnost v goščo, odkoder je prihajal lajež, ter še krepkeje stisnil svojo sekuro.

Živka je prihitela na malo jaso v goščavi ravno v trenutku, ko je hotel planiti na otroka velik volk. Skočila je hitro vmes, se zagnala proti volku in lajala na vse grlo, kar je priklicalo tudi Kačarja. Drvar je z enim zamahom ipobil volka, toda bilo je že tudi prepozno, da bi bil rešil tudi Živko.

Tedaj je pritekla že tudi mati in vsi štirje so jokali od veselja, tako da so pozabili še na Živko.

Kačar je pokopal pogumnega psa na koncu svojega dvorišča pod veliko skalo, na katero je napisal vaški učitelj:

»Tu kaj počiva Kačarjeva Živka, do smrti zvesta, ljunaška živalca.«

V vsem okolišju se je pa razširilo potem reklo: »Nesrečen kot Kačarjev pes, ki je šel samo enkrat v gozd, a so ga še tedaj požrli volkovi.«

»Toda paziti moramo vendarle, da pri takem občinskem odboru, kakršnega imamo danes, ne pridemo slednjič še ob kalvarijo,« je pripomnil oče.

»Kako to? Po kakšni pravici?« se je začudila mati.

»Eh, ženske ne razumete postav!... Poškodovano kalvarijo bi lahko popravili, toda če bi se podrla, bi morali dobiti posebno dovoljenje za postavitev. In, draga moja, sama veš, kako se je zadnjih petindvajset let vse spremenilo. Župan bi takega dovoljenja nikoli ne dal gospodu župniku.«

Žena je priklimala. Poznala je strastno protiversko razpoloženje občinskega odbora.

»Govoril bom z gospodom župnikom,« je pristavil mož. »Naj priredi v cerkvi darovanje za popravilo kalvarije ali pa zbirko med ljudmi. Pisal naj bi morda tudi škofu...«

Mati je zmajala z glavo, kajti vedela je, da je tudi škofija jako revna in preobložena s potrebami.

Nato je navesel pogovor na druge stvari. Toda mali Jakec se je zamislil. Tako, dragi križ, pred katerim je tolikokrat pokleknil, pred katerim je tolikokrat polagal rože, križ ob stari cesti je obsojen. Oče je dejal tako in on se nikoli ne moti...

Po večerji je legel ves zaskrbljen in sanjalo se mu je, da se je rušila celo sama cerkev, kamen za kamnom, medtem ko si je gospod župan zasmehljivo mel roke. Od same groze se je prebudil. Zunaj je ležala še temna noč in hud veter se je zaganjal v oknice. Bilo je v dnevih pomladanskih neviht in vihanjev. Le s težavo je Jakec vnovič zadremal.

Zjutraj se je veter nekoliko polegel, toda

dej je še vedno lil kot iz škafa. Mati je oblekla svoj drobiž in mu dala zajtrk. Hčerki se nista hodili v šolo in Tonček, najstarejši, je ostal tudi doma; bil je nekaj prehlajen.

»Jakec moj!« je dejala mati, »saj si že velik fant. Nimam časa, da bi te spremila v šolo; pripraviti moram še obkladek za Tončka, a Micka — tako je bilo ime domači dekli — ima danes žehto.«

Sola je stala komaj deset minut od Petačevih in Jakec je sam prav dobro poznal trg. Že večkrat je tako naneslo, da je moral oditi sam po najbližji poti v šolo.

Toda ko je prišel deček danes na cesto, se je nekako obotavljaval. Ura na cerkvenem zvoniku, ki je še vedno stal, je kazala šele osem.

»Prezgoden sem,« si je dejal Jakec? »Stopim lahko še do stare ceste, da vidim, če nočnejši vihar ni preveč poškodoval kalvarije.«

Rečeno — storjeno. Pogledal je hitro še skrivaj nazaj, če ga morda ne vidijo od doma, potem je pa izginil v eno izmed malih stranskih ulic, ki so vodile na polje...

Bližalo se je že poldne, toda Petačeva mati se je zaman ozirala po svojem sinčku. Vznemirjala jo je vsaka malenkost, tako da se je njen mož večkrat norčeval iz nje; toda danes je naraščalo njeno razburjenje od minute do minute, vendar si ni upala oditi klicat moža. Tedaj je zavonilo angelovo češčenje in skočila je pokonci.

»Poldne!... Ali je morda zaprt? To bi bilo prvič. Ali se mu je pripetila kaka nesreča? Toda pozna ga ves trg. Gotovo bi nam prišli povedat, celo če... Joj! Moj Bog, kje vendar hodi!«

V hišo je stopil oče Petač.

»Ali danes ne bomo jedli?« je vprašal razigrane volje.

»Ah, Jakca še vedno ni!«

»Prava reč! Moj Bog, kaj pa vendar misliš? Privoščil si je pač majhen potep. Morda je spremil katkega sošolca, pa se je malo zakasnil. Veruj mi, da ga ne bo odnesel v nebesa.«

»Dragi, lepo te prosim, stopi v šolo in poprašaj, kdaj je odšel...«

Ko se je oče vrnil, je bil prav tako blede kot njegova žena.

»Jakca danes sploh ni bilo v šolo,« je povedal na kratko z zamolklim glasom.

In da bi nekoliko prikril svojo razburjenost, je pristavil: »Najbrže se je šel danes rajši potepat ali kaj!«

»Ne govori vendar tako! Sam dobro veš kakor jaz, da bi naš Jakec nikoli ne storil kaj takega. In zakaj naj bi tudi izostal, saj tako rad hodi v šolo. In ravno za danes se je bil celo prav dobro naučil vse. Moralo se je dogoditi kaj drugega.«

Toda ko je opazila, da se tudi mož ves trese od strahu za otroka, ga je skušala pomiriti:

(Nadaljevanje na 8. strani)

N. V. GOGOLJ:

11

Majska noč ali utopljenka

Srce mu je začelo biti... Voda je zatrepetala in okno se je zaprlo. Tiho je odšel z brega in se zagledal v dom: mračne oknice so bile odprte, stekla so sijala v luninem svitu. »Dom je kakor nov in barve žive, kakor da bi ga bili pobarvali danes.« Molče je zopet stopal bliže, toda v domu je bilo vse tiho. Blagoglasno je zvenelo prekrasno petje slavčkov in, ko je zamiralo v slastno-nežni utrujenosti, se je zaslišalo cvrčanje murnov in klopotanje močvirskega ptiča, ki je s svojim spolzkim kljunom udarjal ob široko zrcalo ribnika. Sladek mir in čustvo neobjetne širine sta prevzela Levkovo srce. Udaril je strune svoje bande in zapel:

Oj ti mesec, mesec moj,
in ti zora jasna,
osvetljujta beli dvor,
kjer dekle je krasna.

Okno se je tiho odprlo, čezenj pa se je sklonila taista glavica, ki jo je bil videl prej, kako se je zrcalila v ribniku. Z nape-to pozornostjo je poslušala kozakovo pesem. Oči so ji zasenčevale dolge trepalnice. Lice je bilo blede kakor platno; bilo je čudno lepo, kakor lunin svet. Zdajci se zasmeje!... Levko je ves zatrepetal. »Za-

poj mi kakšno pesem, mladi kozak!« je tiho dejala deklica, sklonila glavo postrani in spustila goste trepalnice, da so popolnoma zagnile oči.

»Katero pesem naj ti zapojem, prelestna gospodična?«

Lice so ji zalile solze kakor potok.

»Fant,« je spregovorila, in nekaj neizrecno ganljivega je zvenelo iz njenih besedi, »fant, najdi mi mojo mačeho! Bogato te bom nagradila, ničesar mi ne bo žal. Imam s svilo pretkana oblačila, koralde in dragotine. Podarila ti bom z biseri gosto posut pas. Tudi zlata imam... Fant, najdi mi mojo mačeho! Strašna čarovnica je, ni mi dajala miru na svetu. Mučila me je, da sem morala garati kakor zadnja dekla. Pogledj mi v obraz: z mojih lic je s svojimi nečistimi čarovnijami pregnala zadnje sled rdečice. Pogledj moj beli vrat: ne dajo se izprati te sinje pege, z ničemer se ne dajo odpraviti te pege, ki so od njenih železnih krempljev. Pogledj moje bele noge: veliko so hodile, pa ne po preprogah, temveč po žarečem pesku, po mokri zemlji, po ostrem trnju. In moje oči! Le pogledj jih, od solza so oslepele!... Najdi jo, dragi, najdi mi mačeho!...«

Glas, ki se je bolj in bolj dvigal, je namah zastal. Potoki solz so ji zalili blede lice. Čudno, tesnobno čustvo, polno usmiljenja in žalosti, je stiskalo mladeniču srce.

»Vse naredim zate, vse, lepa gospodična,«

je vzkliknil, ves razburjen, »toda kako in kje naj jo poiščem?«

»Glej, glej!« je vzkliknila. »Tam je! Na bregu pleše kolo z mojimi dekleti in se greje v luninih žarkih. Je pa lokava in prekanjena. Vzdelala si je podobo utopljenke, toda čutim in vem, da je ona. Kar duši me, ker je blizu. Zato tudi ne morem plavati tako lahko in svobodno, kakor sicer. Utonila bi in se potopila na dno kakor kamen. Pomagaj mi!«

Levko se je zagledal v obrežje. V tenki srebrni megli so se svetlikali obrisi deklet, lahkih kakor sence, v srjcah, belih kakor log, posut s šmarnicami. Na vratu so jim blestele zlate ogrlice iz samih dukatov. Bile so pa blede, telesa so bila kakor stkana iz prosojnih oblakov, ki jih srebrni mesec. Kolo se mu je bližalo in slišal je različne glasove.

»Igrajmo se vrana, igraymo se vrana!« so vzklikale. Bilo je, kakor da je zašumelo trsje ob bregu, kadar se ga dotikajo v tistem somraku vzdušne ustnice vetra.

»Kdo bo vran?«

Vrgle so žreb in ena izmed deklic je stopila iz vrste. Levko si jo je natančneje ogledal. Lice, odelo, vse je bilo na njej takšno kakor na drugih. Samo to se je opazilo, da ni rada prevzela vloge, ki jo ji je namenil žreb. Deklice so se postavile v vrsto in so potem bežale pred »vranom«, ki je lovil zdaj eno zdaj drugo.

»Ne, nočem biti za vrana!« je dejala de-

klica, ki je lovila svoje tovarišice in je vsa utrujena lovila sapa. »Nimam srca, da bi ubogi koklji ugrabila piščeta.«

»Ta že ni čarovnica!« je mislil pri sebi Levko.

»Kdo bo zdaj za vrana?«

Dekleta so se zopet zbrala, da vržejo žreb.

»Jaz bom vran!« se zdajci oglasi ena izmed njih.

Levko jo je pozorno pogledal v lice. Naglo in drzno se je zagnala v dekleta in begala na vse strani, da ujame svojo žrtev. Levko pa je zapazil, da se njeno telo ni svetilo tako kakor druga: v sredi je bilo videti črno jedro. Zdajci se zasliši krik: vran se je zagnal v enega izmed deklet in ga zagrabil. Levko je videl, kako je deklevran zasadilo v svojo žrtev kremplje in zloradostno spačilo svoje lice.

»Čarovnica!« je vzkliknil Levko in pokazal gospodični, sloneči ob oknu, nanjo.

Gospodična se je divje zasmejala, deklice pa so s krikom odvedle s seboj tovarišico, ki je igrala vrana, da z njo obračunajo.

»S čim naj te nagradim, fant? Vem, da ti zlata ni treba. Ti ljubiš Hano, toda tvoj strogi oče ne dovoli, da bi jo poročil. Vzem, izroči mu to pismo — to bo pomagalo...«

Gospodična mu je pomolila svojo belo ročko in njen obraz se je zasvetil v bajni luči... Levko je trepetajoč segel po pismu in se — zbudil.

(Dalje prihodnjič)

Športni kotiček

Brazilija zopet svetovni prvak v nogometu

Na drugem mestu je Češka, na tretjem Čile in na četrtem Jugoslavija

Kljub raznim nevšečnostim, ki jih na letošnjem svetovnem prvenstvu v nogometu v južnoameriški državi Čile ni bilo ravno malo, so le srečno spravili pod streho to tekmovanje, za katero je bilo izredno veliko zanimanje po vsem športnem svetu. Brez senzacij in presenečenj seveda ni šlo, vendar so sodniki po prvih surovih srečanjih po posredovanju mednarodne nogometne zveze le uspeli napraviti red na igriščih, da so gledalci nogometa prišli na svoj račun, se pravi, da so gledali nogometne igre in ne rokoborbe med posameznimi igralci.

V semifinalu, ki je bilo v sredo, 13. junija, je Jugoslavija podlegla češkoslovaški z rezultatom 1:3 (0:0). To je bila pravzaprav senzacija, kajti vsi so bili prepričani v zmago Jugoslavije, ki se je morala bo-

riti s Čile v soboto 16. junija za tretje mesto. Srečanje med Brazilijo in Čile je namreč končalo 4:2 (2:1) za Brazilijo, ki se je pomerila v nedeljo, dne 17. junija s češkoslovaško za najvišji naslov v nogometnem športu: za svetovno prvenstvo.

Čile je premagala Jugoslavijo z rezultatom 1:0 (0:0); rezultat je sicer tesen, vendar zadostuje za bronasto medaljo, medtem ko je Jugoslavija zasedla četrto mesto.

V finalni borbi zadnje nedelje je Brazilija premagala Češko z rezultatom 3:1 (1:1) in si s tem zopet osvojila svetovno prvenstvo v nogometu. Tudi Čehi so igrali odlično, vendar je bila srčca na strani Brazilije, ki je z uspehom branila svoj naslov tudi na sedmem svetovnem prvenstvu.

Ivo Kernavner

Zgodba o Kačarjevem psu

(Nadaljevanje s 7. strani)

»Morda pa ni nič hudega... Bog je dober in zaupajva v njegovo previdnost.«

S pomočjo nekaterih sosedov so ga začeli brž iskati, toda nobeden njegovih sosedov ni vedel povedati o njem ničesar.

»Treba bi bilo pogledati še po polju,« so menili nekateri. »Ali ne taboré neki tuji sejmariji zunaj trga, tam onkraj stare ceste?«

Mati je vsa drhtela in skoro omedlela, ko so odhiteli nekateri proti drevju ob stari cesti.

Nenadoma so zaslišali otroški glas, ki je slabotno klical:

»Očka!... Mamica!... Pomagajte!...«
Klic je prihajal od križišča, kjer je stala kalvarija.

Vihar je bil zadnjo noč dokončno omajal križ, toda zadrževalo ga je še vejevje okoli

»Naš mali! Naš dragi!« sta ponavljala ganjena roditelja in stiskala že popolnoma onemoglega otroka k sebi. »Ali nisi mislil, da bi te bil križ lahko zmečkal, če bi padel?«

»O, ne!« je odvrnil deček. »Vedel sem prav dobro, da mi dobri Jezus ne bo storil ničesar hudega. Toda očka je dejal, da bi križa ne smeli postaviti več nazaj, če bi se podprl, zato sem ga moral podpirati.«

Nekaj mesecev pozneje so kalvarijo popolnoma obnovili. Lahko si mislite, da verniki vse škofije, potem ko so izvedeli o tej zgodbi, nikakor niso hoteli zaostajati za malim dečkom. Bil je velik praznik za vso župnijo. Prišel je sam škof, da izrazi priznanje vrlemu kriščanskemu junaku, katerega je nazval ob tej priliki Krištof. To pomeni nosilec Kristusa.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PONEDELJEK, 25. 6.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda. — Z narodno pesmijo po Jugoslaviji. — 18.00 Pesmi izpod Obirja. — TOREK, 26. 6.: 14.15 Poročila, objave. — Koroške pesmi in viže. — SREDA, 27. 6.: 14.15 Poročila, objave. — V sredo popoldne v prijetni družbi. — ČETRTEK, 28. 6.: 14.15 Poročila, objave. — Dr. Ivan Grafenauer: Slovensko-hrvaška ljudska pesem „Marija in brodnik“ in njen razvoj. — PETEK, 29. 6.: 14.15 Poročila, objave. — To in ono. — SOBOTA, 30. 6.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — 18.25 Za našo vas. — NEDELJA, 1. 7.: 7.30 Duhovni nagovor. — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Četrtek, 21. 6.: Pantominabend Šamy Molcho. — Petek, 22. 6.: Così fan tutte (premiera). — Sobota, 23. 6.: Im Weißen Röhl. — Nedelja, 24. 6.: Così fan tutte. — Sreda, 27. 6.: Così fan tutte. — Četrtek, 28. 6.: Gefangene 91. — Petek, 29. 6.: Così fan tutte. — Sobota, 30. 6.: Im Weißen Röhl. — Začetek predstav ob 19.30 uri.

GRAJSKO GLEDALIŠČE V BREZAH. FRIESACH
Prihodnji petek, dne 29. junija ob 8. uri zvečer, bo otvoritvena predstava na Petrovi gori v Brezah. Igrali bodo Shakespearovo komedijo „Mnogo hrupa za nič“.

II. FOLKLORNI FESTIVAL

V Celovcu bo v petek, dne 22. junija ob 8. uri zvečer, v Domu glasbe, in v soboto, dne 23. junija ob 8. uri zvečer, v mestni dvorani celovškega razstavišča II. folklorni festival.

MALI OGLASI

Kdo nam proda dobro ohranjen harmonij za cerkveno rabo. Ponudbe na upravo „Tednika“.

SIVANE ODEJE od 98.— šil. v Celovcu pri Sattler am Heuplatz.

Iz filmskega sveta

Beitrica v Rožn. — Sobota, 23. 6.: Ihr Chame be-zwingt die Männer (IV). — Mlad angleški zakonski par išče dobre hišne nastavnice in pri tem doživi veliko žalosti in malo veselja. — Nedelja, 24. 6.: Der Korsar vom roten Halbmond (IVa). — Pustolovski film. Pustolovec se s pomočjo turskih morskih roparjev maščuje nad morilci svoje družine. S premislekom. — Sreda, 27. 6.: Dreimal Liebe täglich (IVa). — Pokliane in prvaletne težkoče dveh zdravnikov. Moralni zadržki.

Berovlje. — Sobota, 23. 6.: Die Schichten werden länger (IV). — Švicarski film o trudu, da bi dekleta, ki so moralno in socialno v nevarnosti spravili na pravo pot. — Nedelja, 24. 6.: Autofahrer unterwegs (III). — Veseloigra o znani avstrijski radijski oddaji. — Torek, 26. 6.: Königin der Barbaren (IV). — Pustolovski film o tatarskih plemenih, ki se po krvavi medsebojni borbi spreminijo v kmete in živinorejce. — Četrtek, 28. 6.: Die Französin und die Liebe (IVb). — Sedem epizod o ljubezenskih problemih pred, v in izven zakona. Moralni zadržki!

Dobrla ves. — Sobota in nedelja, 23. in 24. 6.: O sole mio (III). — Muzikalična veseloigra z mnogimi popevkami. — Sreda, 27. 6.: Eine Kugel im Lauf (IVb). — Kriminalni film — z resnim premislekom.

Miklavčevo. — Nedelja, 24. 6.: Die Fastnacht-beichte (IV). — Umor, ki se dogodi za časa pustnih dni, privede na dan mladostne grehe uglednih meščanov. — Četrtek, 28. 6.: Eine Kugel im Lauf (IVb). — Kriminalni film, z resnim premislekom!

Pliberk. — Sobota in nedelja, 23. in 24. 6.: König der silbernen Berge (IIa). — Toni Sailer kot smučarski učitelj na Japonskem, kjer najde tudi nevesto. — TOREK, 26. 6.: A & C als Mumierräu-

ber (IV). — Neokusne pustolovščine. — Četrtek, 28. 6.: Unternehmen „Rote Teufel“ (IVa). — Ameriški vojni film.

Sinča ves. — Nedelja, 24. 6.: Gaunerserenade (IV). — Ponedeljek in torek, 25. in 26. 6.: Galapremiere (IVa). — Brutalen cirkuški film. — Sreda, 27. in četrtek, 28. 6.: Mit Büchse und Colt (IV). — Film iz divjega zapada s krvavimi scenami.

Lojna moti piše . . .

(Nadaljevanje s 4. strani)

pu dižu druž' lopu . . . Jas sm jieva pa šk'k pudučiva: »Ljubiezen pa zvestvaba druž'i, dvara vola Bogu suži!« Bom jiema ži še venčborti predgu držova, da bo pokej pr hiši! Puveduva bom Nužnu, kk je m'ne moj tarajni rad miav; kk je vzdihuvov pa tisti šnops za dróvabolu piev, k'dr je bovu m'ne hudu, da sm sa kor kriviva. Lej Nužl, štu prglihu si h srcu vz'mi, si ju boš vohku zamerkov! Lojza, ti pa tuj vé, da je mož gvava, k'dr mó prav. — Zravnu, ku sm je štuva riakva, sm pa soma pr siabe misluva, da mó mož movu k'da prav, pa bodi Bogu putoženu, žiane m'ramu tihu bit, čiglih mož malegije, čikor pa zvoži pa žbarje dovge litanije te hudeh bob. Ta stori lidi su djoli: »Mir pa pokej m'ra dat, ga pa dubi!«

Luba špela, upam, da sm Ti za n'sanbárt dojsi načezuva; pa drugu bart venč-kaj puviem, či bom pr voli pa pr živleji. Pa Ti sa še ugvasi!

Bodi stuva borti puzdravlena ud tvoje znonke

Mice, Lojz'ne matere.

CELOVEC

(Vožnje doma in v inozemstvo)

Ravnateljstvo pošte in telegrafa v Celovcu sporoča, da je vpeljala sledeče vožnje na Koroškem in v inozemstvo v poletni sezoni:

Na progi Celovec — Marija na Otoku — Vrba — Baško jezero — Trbiž — Višarje vozi avtobus vsak torek, četrtek in soboto.

Na progi Celovec — Velikovec — Pliberk — Maribor vozi vsako sredo in od 30. junija tudi vsako soboto.

Na progi Weißensee — Šmohor — Višarje vozi vsak torek in od 7. julija tudi vsako soboto.

Na progi Kötschach — Mauthen — Plöckenpaß — Grado vozi vsak torek in od 6. julija tudi vsak petek.

Na progi Belljak — Baško jezero — Korensko sedlo — Bled in na progi Vrba — Celovec — Ljubelj — Bled vozi vsak torek in vsak petek.

ŽREBANJE

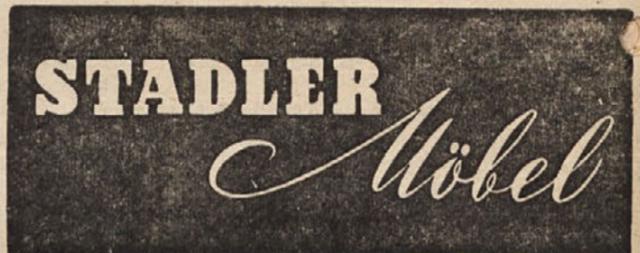
V prisotnosti javnega notarja je bilo dne 1. junija 1962 v poslovnih prostorih ravnateljstva izvedeno žrebanje, pri katerem je bilo izžrebano številčno zaporedje

1 3 1 9.

Vse veljavne zavarovalne pogodbe, ki so pripisane k žrebanju ter so stare nad 3 mesece in imajo v zaporedni številki zgoraj omenjeno številčno zaporedje so s tem dozorele za takojšnje izplačilo. Zavarovalne pogodbe, ki niso bile izžrebane, ostanejo še naprej v veljavi. Naslednje žrebanje bo dne 1. decembra 1962.

JUPITER V. V. a. G.

Filialdirektion f. Kärnten u. O. T. Klagenfurt, St.-Veiter-Straße 1.

Wünschen Sie sich was

- Unsere beste Reklame ist die ständig steigende Zahl zufriedener Kunden.
- Die Auswahl ist unübertroffen.
- Wir führen nach wie vor das günstigste Volks-Schlafzimmer.
- Besichtigen Sie unsere neue Teppich- und Vorhangstoffe-Abteilung.
- Beratung durch unsere Architekten und Zustellung mit eigenen Möbelautos kostenlos.
- Kreditgewährung zinsfrei durch Eigenfinanzierung und SW-Kredit bis 30 Monate.

Diese Vorteile bietet Ihnen Ihr

Haus der guten Möbel

KLAGENFURT, Theatergasse 4 . Tel. 50-24, 52-62

SUBVENCIJO 4.000 šil. dobi vsak kmet pri nakupu stroja za sušenje sena „Heurupe MBR 150“ izdelek tovarne Pöttinger, s samostojnim motorjem. Stroj obrača, grabi in trosi.

Pri vilastem motornem obračalniku znamke „Reform MGW 5“ pa znaša subvencija 3.500.— šilingov.

Omenjene stroje vam dobavlja:

Johan Lomšek

TIHOJA 2, P. Dobrla ves — Eberndorf
Telefon 04237 246

Naročite takoj, da ne zamudite ugodne prilobnosti!

stoječih dreves, da se ni zrušil popolnoma. Vsak nov sunek vetra bi ga vrgel po tleh, tokla za sedaj mu je majhna opora še pomagala, da ni padel.

In že od jutra je med dežjem in vetrom opiral mali Jakec svoj hrbet ob močno nagnjeni steber križa ter ga podpiral z vso svojo silo. Tako je ihtče pripovedoval svojim staršem, ki so nežno objemali svojega malega najdenčka, medtem ko so možje, ki so prihitali z očetom Petarjem, postavljali nazaj kalvarijo.

Vse „JOKA“-izdelke — kavče — preproge — žimnice — klavirje — harmonije

dobite ugodno pri

FRANZ KREUZER's Wtw.

prodaja pohištva in klavirjev

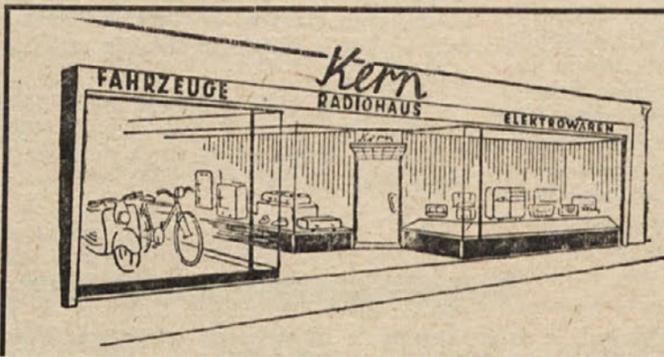
Klagenfurt, Kardinalplatz 1, tel. 23-60

Najnovije kmetijske stroje, štedilnike, pralne stroje, gospodinske potreščine

ugodno in na obroke pri

HANS WERNIG

KLAGENFURT, Paulitschgasse (Prosenhof)

Radioaparati
Šivalni stroji
Kolesa
V VELIKI IZBIRI

Radiohaus
KERN
Klagenfurt, Burggasse

Ugodna plačila na obroke

Blago za poletne obleke, posteljno perilo

Velika izbira — zelo ugodne cene

L. Maurer

Klagenfurt

Alter Platz 35